

3 هەردووکیان تەلەفۆنیان بۆ کردووە

تاڵەبانی و مستەفا چییان لە ساماغا دەوێت؟

"Bernama Kurdî nasnameya min e" 7

Hejmar/Nr. 132
02 Sibat / Februar 2012

Rûdaw

ÇAPA EWROPA

Rojnameya Kurdên Diyaspora

Deutschland 1,50 Euro | Österreich 1,50 | Belgium 1,50 Euro | Danmark 15,00 DKK | France 1,50 Euro | Nederland 1,80 Euro | Norway 15 NOK | Schweiz 2,70 CHF | Sverige 21,00 SEK

Zîlan ji rola Zînê derket!

TRT6ê hewl dida ku di destpêka 2012yê de li Meletiyê dest bi kişandina yekem rêzefîlmê kurdî "Mem û Zîn" bike. Ji bo rolê Zînê jî bi Zîlan Odabaşi re peyman hatibû îmzekirin. Lê di kişandina sahneya yekem de di navbera prodoktor û Zîlan Odabaşi de pirsgirêk derket û peymana ku îmze kiribûn hat betalkirin.

Koordinatorê TRT6ê Fethullah Kirşan heftiya borî ji çapemeniyê re ragehand ku wan Zîlan Odabaşi ji kar derxistine. Lê Zîlan Odabaşi ji Rûdawê re got "wan ez dernexistim, ez derketim." Hê ne diyar e ka wê rêzefîlm bêyî Zilan Odabaşiyê bê kişandin an na.

9

Di doza karîkatûran de dadgeha Osloyê biryar da:

Se sal ceza ji bo Kurdekî

2

Kurdên Rojava hawara xwe gihandin Başûr

Sekreterê Polîtburoya PDKê, Fazil Mîranî:

Rênîşanderî: ERÊ

Biryarder: NA

4 / 11

Wêne: Rûdaw

Di doza karîkatûran de dadgeha Osloyê biryar da

Sê sal ceza ji bo Kurdekî

Şiwan Sadek Saeed Bujak ligel parêzerê xwe

Koln (Rûdaw) - Duşema borî li Norwecê du zilam ji ber plana bombekirina rojnameya danîmarkî «Jyllands-Posten» bi 7 û sê salan hatin cezakirin. Yek ji wan Kurdekî ji Başûrê Kurdistanê ye. Biryara dadgehê ya yekeme piştî qebûlkirina Kanûna Terorê ya Norwêcê.

Dadgehek Osloyê hemwelatiyê Norwecê Mikael Davud ji ber serkêşiya plana bombekirina rojnameya «Jyllands-Posten» bi 7 salan zindan ceza kir û Kurdê ji Başûrê Kurdistanê yê bi navê Şiwan Sadek Saeed Bujak jî bi 3 salan hat cezakirin. Kesekî sêyemîn ku ligel wan hatibû girtin, ji tewanbariya tororîzmê hat beratkirin, lê ji ber alîkarîdayîna di peydakirina madeya teqemeniyê de bi 4 mehan hat cezakirin. Dozgeriya norwecî ji bo tewanbaran 11 û 7 sal ceza xwestibû.

Rojnameya danîmarkî «Jyllands-Posten» sala 2005ê çendîn karikatûrên Pêxember Mihemed weşandibûn û ev yek bibû sedema nerazîbûnek tund di nav alema îslamî de. Herdu kesên tewanbar di Tîrmeha 2010ê de ji aliyê polîsên norwêcî hatibûn girtin. Li dor doznameyê, herdu kesên tewanbar plana kuştina karîkatûrîstê rojnamê Kurt Westergaard û bombekirina nevanda rojnameya «Jyllands- Posten» kiribûn.

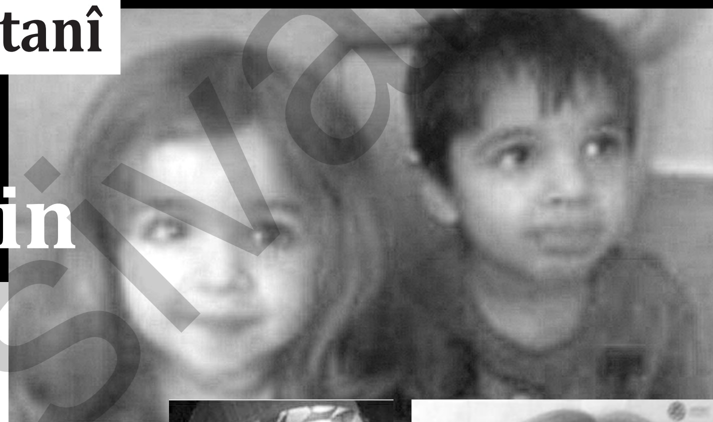
Li gor dadgehê, kesên serkêş Mikael Davud bi hevkariya ligel Al-Qaîda plan amade kiriye û Şiwan Sadek Saeed Bujak yê Kurd jî bi kûrî di nav planê de cîh girtiyê, lê hayê wî ji têkiliya ligel Al-Qaîda tune bûye. Hat gotin ku kesê sêyem jî hevkariya polîsan kiriye.

Dema ku hersê tewanbar hatibûn girtin, wan planên xwe qebûl kiribûn, lê pewendiya ligel Al-Qaîda red kiribûn. Mikael Davudê serkêşê planê ku Misilmanekî ji herêma Ûygûr li Çinê ye, di dema dadgehkirinê de gotibû ku wî xwestiye bi serê xwe erişekê bibe ser balyozxaneya Çînê li Osloyê, wekî tolstandina ji ber zextên Çînê li ser gelê wî yê Ûygûr. Mikael Davud sala 1999ê koçî Norwêcê kiribû.

Beriya girtina hersê kesan, ew salekê di bin çavdêriya polîsên norwêcî de bûn. Li gor agahiyên ajansa nûçeyan AP, polîsên norwêcî ji aliyê îstixbaratên amerîkî hatin haydar kirin. Îstixbaratên amerîkî jî bi rêya e-mailên endamekî Al-Qaîda li Pakistanê ketibûn ser şopa grûpa li Osloyê.

Ji ber xeletiya berpirsên brîtanî

Aram hevjîn û zarokên xwe kuştin

London (Rûdaw) – Xeletiya berpirsên karûbarên penaberan ên brîtanî bû sedem ku Kurdekî penaber li Brîtanyayê hevjîna xwe ya brîtanî û du zarokên xwe bikuje.

Li gor raporeke rojnameya Express a brîtanî, berpirsên karûbarên penaberan li Brîtanyayê dikaribûn penaberê kurd Aram Ezîz dersînorî Îraqê bikin, yan girîngiyê bidin rewşa wî ya derûnî û fîzîkî, beriya ku hevjîna xwe Jay Small û du zarokên xwe Awbar û Çinar di Sibata sala borî de li bajarê Lister li bakurê Brîtanyayê bikuje û dûre jî xwe daleqîne û bixeniqîne.

Li gor lêkolîneke li ser wê dozê, ronî bûye ku ajansa çavdêriya sînorên Brîtanyayê UKBA nizanibûye ku Aram di salên 2005 û 2006ê de li kampeke penaberan li bajarê Lister jiyaye, di demekê de ku biryara dersînorkirinê li ser hatibû ferzkirin.

Berpirsekî wê demê yê UKBA, ku nexwestiye navê wî bê kifşkirin, dibêje ku sedema dersînornekirina Aram ew bû ku cara yekem Aram hatiye Brîtanyayê wî xwe wek Aram Ezîz teslîmî polîsan kiriye û dûre, gava biryara dersînorkirina wî tê standin, berê xwe daye bajarê Lister û li wir li kampa penaberan xwe bi navê Saman Elî Rehîm daye nasandin.

Ji ber pirsgirêkên psîkolojîk Aram Ezîz herdu zarokên xwe û hevjîna xwe kuştin û paşê jî xwe daliqand

Bavê hevjîna Aram, Kevin Wattle, kuştina keça xwe dixe situyê desthilatdarên brîtanî û dibêje: "Berî ku ew tawan bê kirin, diviyabû Aram ji vî welatî bihata derxistin."

Rastkirin:

Di hejmara borî ya Rûdawê de (131), di rûpela 2yê de, bi sernavê "Cem di rojbûna xwe de hat kuştin" nûçeyek hat weşandin. Di wê nûçeyê de bi xeletî hatiye nivîsîn ku ciwanê kurd Cem Aydinê 21 salî di rojbûna xwe de hatiye kuştin. Ya rast ew e ku roja kuştina Cem Aydin ne rojbûna wî, lê rojbûna birayê wî Dogu Aydin bû. Em doza lêborînê ji xwendevanên xwe dikin.

Ermen navê zarokên xwe dikin Sarkozy

Rûdaw – Dê û bavekî bi esil Ermen yên rûniştiyên Amerîkayê, wek nîşandana kêfxweşiya xwe li hember biryara heftiya borî ya Parlementoya Fransayê ku komkujiya Ermenan di destpêka sedsala borî de wekî komkujî naskir û derewandina komkujiyê kir jêr ceza, navê serokê Fransayê li zarokekî xwe kirin.

Ew dê û bavên ermen dibêjin ev wek pesindanekê ye ji serokê Fransayê ku biryar da her kesekî ku li Fransayê komkujiya Ermenan ji aliyê Tirkiyeyê ve wekî derew binav bike, were cezakirin. Vê biryara ku Ermen dilxweş kirin, li aliyê din Tirk pirr aciz kirin. Komek kesan lîstikek li ser înternetê dirust kirine, bi navê "şiqamekê li Sarkozy bide". Bi vî rengî jî aciziya xwe vala dikin. Di vê lîstikê de rûyê Sarkozy hatiye danîn û daxwaz ji beşdarvanan tê kirin ku di hundirê xulekekê de zêdetirîn şeqaman li serokê Fransayê bidin.

Rûdaw

Rojnameyeke siyasî û heftane

Xwedî
Rudaw Media GmbH

Sernûser
Ako Mihemed
akopress74@yahoo.com

Rêvebirê Nivîsînê
Nasredîn Akyol
nasredin@rudaw.eu

Redaksiyon
Mehmet Sebatli
sebatli@hotmail.com

Besam Mistefa
wardoz@gmail.com

Mihemed Tahir
mtahir2011@windowslive.com

Dîzayner
Hamdullah Yumlu

Îdare û belavkirin
Mustefa Sefîq Edilbî
gare2005@hotmail.de

Şêwirmendê yasayî û aborî
Ayhan Çiftçî

Marketing û reklam
Mansour Sedghi
m.sedghi@rave-online.org

Navnîşan
Rudaw Media GmbH
Gutenbergstr. 63a
50823 Köln/Germany

Pêwendî
Telefon: +49 (0) 221-26 00 40 02
Telefax: +49 (0) 221-26 00 49 81
www.rudaw.net / www.rudaw.eu
info@rudaw.eu

Belavkirin / Vertrieb:
Axel Springer Vertriebsservice GmbH
Süderstraße 77
20097 Hamburg
www.as-vertriebsservice.de

Rûdaw ji bo nivîsên ku bi nav tên weşandin ne berpirsyar e.

Parlementera BDPê Ayla Akat Ata

Parlamentoya Tirkiyeyê diçe Roboskî û BDP jî name ji NY re dişîne

Parlementerê AKPê Ayahan Sefer Ustun

Hêmin Xoşnaw

Bi mebesta lêkolîna kuştina 34 ciwanên Kurd li gundê Roboskî, ji Parlementoya Tirkiyeyê roja 2yê Sibatê komîsyonek serdana navçeya Qilaban li Şirnexê dike. BDP jî gilînameyekê dide Neteweyên Yekgirtî (NY).

Parlamenterê AKPê Ayhan Sefer Ustun bo Ajansa Cihan ragihand ku her çiqasî lêkolîneke çaralî bo kifşkirina bûyera Qilabanê dest pê kiriye, lê parlemento nikare li hember vê bûyerê bêdeng be: "Bo lêkolînkirina vê bûyerê, di çarçoveya Komîsyona Mafên Mirovan li Parlamentoyê komîsyoneke 9 kesî hatiye sazkirin. Di yekem civîna xwe de vê komîsyonê biryar da ku rojên 2-3 Sibatê serdana Qilaban bike." Ayhan Sefer Ustun, ku serokê wê komîsyonê ye, derbarê amadekariyên serdana xwe dibêje: "Me hemû amadekarî kirine, eger seqa rê li ber me negire, em ê herin wê deverê. Li wir em ê guhdariya kesûkarên qurbaniyan bikin, ligel berpirsên îdarî yên deverê kom bibin, dûre vegerin Enqereyê û encama serdana xwe binirxînin. Divê hemû aliyên ne diyar yên vê bûyerê bên eşkerekirin."

Em dixwazin NY çawa li hember komkujiyên Rûanda û Sûdanê dengê xwe bilind kir, li hember Tirkiyeyê jî bilind bike

Şeva 28ê Kanûna borî firokeyên şer ên Tirkiyeyê li ser sînorê navbera Bakur û Başûrê Kurdistanê çend karwaniyên kurd kirin nîşan, ku li wê deverê bi heywanan karê anîn û birina pergalan dikirin, di encamê de 34 ciwanên Kurd ku rûniştiyên gundê Roboskiya ser bi qezaya Qilabanê li Şirnexê bûn, jiyana xwe ji dest dan.

Li aliyê din BDPê roja 24ê Çileyê li ser bûyera Roboskî nameyek ji NY re şand û daxwaz jê kir ku wê komkujiyê lêbikolê. Parlementera BDPê Ayla Akat Ata ji Rûdawê re ragihand: "Hikûmeta AKPê hêjî berpirsiyariya vê bûyerê negirtiye sitûyê xwe, em guman dikin vê bûyerê weke binpêkirinên din ên mafên mirovan veşêre." Ayla Akat Ata daxwaz ji NY û raya giştî ya cîhanê dike ku li hember vê bûyerê bêdeng nebin: "Her çiqasî Tirkiyeyê peymana navdewletî ya mafên mirovan îmze kiriye, lê heya niha pêkneaniye. Herwiha em dixwazin kifş bikin ku bûyera Roboskî tawan û komkujî ye. Pêwist e raya giştî ya cîhanê jê bêdeng nemîne. Wek çawa NY li dijî komkujiyên li Rûanda û Sûdanê dengê xwe hilda, em dixwazin bi heman awayî dengê xwe li dijî Tirkiyeyê jî bilind bike."

Derbarê ka ji ber çi ew dosya ne ji bo Dadgeha Mafên Mirovan a Ewropayê, lê bo NY hatiye rêkirin, Ayla Ata got: "Çend caran li Dadgeha Mafên Mirovan a Ewropayê me doz li dijî Tirkiyeyê vekiriye, Tirkiye hatiye cezakirin jî, lê belê dosya Qilaban ne bi wî rengî ye, em dixwazin bala raya giştî bikişînin ser vê bûyerê."

Gavek girîng berbi bicîhkirina maddeya 140

"Biryarên Bakur" li benda parlementoyê ne

Hewlêr (Rûdaw) – Berdevka Hevgirtina Îraqiye Meysun Demelucî ragihand ku ew di parlamentoyê de li dijî biryara Civata Wezîran derbarê hilweşandina biryarên Komîteya Karûbarên Bakur ên serdema Beesê derbarê Kerkûkê de dernakevin.

Civata Wezîrên Îraqê di civîna roja 24ê meha borî de bi biryarekê tevahiya biryarên ku di dema desthilata rejîma Beesê de, ji 17ê Tîrmeha 1968 heya 9ê Nîsana 2003ê, ji aliyê Komîteya Karûbarên Bakur ya girêdayî Meclîsa Serkirdayetiya Şoreşê derbarê Kerkûkê de derketibûn, hilweşandin. Ofîsa cîgirê serokwezîr bo karûbarên aborî, Dr. Roj Nûrî Şaweys, ku teksta biryarê di daxuyaniyekê de ragihand, got ku biryar bo Parlementoya Îraqê tê bilindkirin da ku bê gotûbêjkirin û bikeve dengdanê. Ev biryar li ber şewqa raporekê hat derxistin ku Komîteya Bilind a Cîbicîkirina Maddeya 140ê ya destûrê di Cotmeha borî de pêşkêşî Serokatiya Civata Wezîran kir û tê de pêşniyara hilweşandina biryarên Komîteya Karûbarên Bakur derbarê Kerkûkê kiribû.

Hemû biryarên meclîsa şoreşê tên hilweşandin

Li gor vê biryarê ku di çarçoveya cîbicîkirina maddeya 140ê ya destûrê de wek gaveke girîng tê hejmartin, tevahiya biryarên Meclîsa Serkirdayetiya Şoreşê bên hilweşandin, wek biryarên 369 a sala 1975ê, 824 a sala 1976ê, 949 a sala 1977ê, 1065 a sala 1978ê, 189 a sala 1979ê û herwiha biryara 31ê ya sala 1975ê, 398 a sala 1975ê, 181 a sala 1976ê û 974 a sala 1978ê. Biryar daxwaz ji Civata Şûreya Dewletê dike ku yasaya nû bi cûreyekî darêje ku hilweşandina van biryaran lixwe bigre û çareseriya wan eseran jî bike; li gor bingehên ku di tawsiyeyên Komîteya Bilind a Cîbicîkirina Maddeya 140ê ya destûrê de hatine diyarkirin.

Parlamenterên kurd dibêjin eger parlementerên Îraqiye li parlamentoyê nebin, êdî bi piştrastî yasa bêyî kêşe li parlementoyê derbas dibin. Berdevka Hevgirtina Îraqiye Meysun Demelucî jî got ku ew li dijî biryara Civata Wezîran dernakevin: "Ji roja yekê ve me gotiye em ligel wêya ne ku hemû sitembar mafên xwe werbigirin."

"Parlamenterên Îraqiye astengiyan derdixin"

Parlementerê girêdayî Hevpeymana Kurdistanî Azad Ebûbekir bi guman berê xwe dide gotinên Demelucî û dibêje: "Ti gumana min tune eger parlamenterên Îraqiye li parlamentoyê bin astengiyan derdixin. Her çiqasî nikarin jî rê li ber pesendkirina biryarên bigirin, eger biryayên me yên Şîi ligel me bin û dengê xwe bidine." Ebûbekir derbarê wêya ku gelo ew biryar çiqasî wek biryareke rewa tê dîtin, di dema ku di amadenebûna pêkhateyeke serekî ya îraqî de tê derxistin û dengdan li ser tê kirin, wî got: "Îraqiye ku niha helwêsta wan lawaz e û pêwistiya wan bi me heye xwe bêdeng kirine. Her babetek ku li parlementoyê pirranî dengê xwe bidine, rewatiyê werdigire û ne pirsgirêke jî kî amade ye yan na. Ew li kû derê bin ew kêşeya wan e û dikarin roja ku biryar tê girtin li vir bin."

"Bicîhkirina vê maddeyê dibe kurdkirina Kerkûkê"

Siyasetmedarê ereb Ebdulla Xerb jî di roja derketina biryarê de got ku hêvî nakin wîlayeta Kerkûkê di navbera aliyên siyasî de bûbe karta misawemeyê û wiha berdewam kir: "Em bi tundî vê biryarê red dikin, ji ber ku bi baweriya me maddeya 140ê bi dawî hatiye û bi dîtina min Civata Şûreya Dewletê jî vê biryarê pesend nake. Her hewldanek bo cîbicîkirina her gaveke ji gavên wê maddeyê tê wateya gavavêtina ber bi kurdkirina bajarê Kerkûkê û bicîhatina berjewendiyên berteng ên Kurdan li ser hisabê pêkhateyên din ên Kerkûkê."

Talebanî: Divê biryar bi lêz bê bicîhkirin

Serokê Akademiya Kurdî û pisporê warê destûrê, Nûrî Talebanî, ku çend lêkolîn û kitêbên wî derbarê erebkirina Kerkûkê de hene, dema derketina vê biryarê wek demeke "pirr kêrhatî" dibîne û dûr dibîne ku Hevgirtina Îraqiye li dijî pesendkirina wê derkevin, lewma daxwaz dike di cîbicîkirina biryarê de lez bê kirin. Talebanî got jî, biryarên ku ji aliyê Meclîsa Serokatiya Şoreşê derketine wek yasayan e, lewra pêwist dike bo hilweşandina wan herin parlementoyê, lê belê biryarên ku ji aliyê Komîteya Karûbarên Bakur derketine her bi vê biryara Civata Wezîran wek hilweşiyayî tên hesêbkirin: "Ji ber komîteya ku di heyama Beesê de biryar derdixistin bi xwe komîteyeke neyasayî bû û bi hevbeşî di navbera çend wezaretên wê demê de pêk hatiye."

Rexne li wê yekê tê girtin ku pirraniya dawetkiriyan alîgirên Civata Niştimaniya Kurdî bûn

“Ev kongre peyamek bû ku Kurdên Rojava ne bê piştgir in”

Hêmin Xoşnaw

Rojên 28 û 29ê Çileya 2012ê revenda kurd ya Rojavayê Kurdistanê li Ewropaye kongreya xwe li bajarê Hewlêrê saz kir. Beşdarvanên kongreyê dibêjin ku ev kongre peyamek bû ku Kurdên Rojava ne bê pişt û piştgir in. Kongre di demekê de hat li dar xistin ku rejîma desthilatdar a Sûriyê her ku diçe bêtir dikeve bin zexta navxwe û derveyî.

Bi amadebûna zêdeyî 250 nûner û çavdêrên siyasî, yekem kongreya revenda Kurdên Rojavayê Kurdistanê li Ewropayê di bin slogana ‘mafê çarenivîsê û Sûriyeke demokratîk’ li bajarê Hewlêrê hat sazkirin. Kongre du rojan direêj kir û di roja yekê ya vekirina kongreyê de serokê Herêma Kurdistanê, serokê parlamento û serokê hikûmetê amade bûn, ku ev jî ji bo piştgiriya Herêma Kurdistanê nîşaneke eşkere ye.

Barzanî peyam şand

Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî di gotarekê de

bo endamên kongreyê tekezî li ser girîngiya wan guherînan kir ku li deverê rû didin û soz da wan ku piştgiriya biryarên kongreyê bike û got: “Şertê piştgirîkirina me ji we re yekrêzî ye. Heya ku rewş yekalî dibe dev ji partîzaniya berteng berdin û rêya Kurdatiyê peyrew bikin.”

Endamê komîteya danûstandina Civata Niştimaniya Kurd li Sûriyê ligel opozisyona Sûriyê li Qahîreyê, Kamîran Haco derbarê kongreyê de got: “Kurdên Rojava bi damezrandina Civata Niştimaniya Kurd nêzîkê hevdu bûne. Serokê Herêma Kurdistanê hest bi wê nexweşiyê dike ku çend sal in pêsîra bizava kurd li Rojava girtiye. Partîzaniya teng gellek astengî li ber siyaseta Kurdan derxistiye.”

Haco herwiha got ku peyama Serokê Herêma Kurdistanê bêtir ji wan alî û rêxistinan re bû ku heya vêga li derveyî Civata Niştimaniya Kurd mane: “Em hêvîdar in hêzên ku li derveyî Civata Niştimanî ne tevî nav rêzên civatê bibin. Di heman demê de pêwîst e hemû aliyên ku di nav civatê de kar dikin, mantiqa karê xwe biguherin. Ji ber ku tenê ev me digihîne qonaxa serkeftinê.”

Rojavayê Kurdistanê gellek gorî dane

Bi baweriya Endamê Serokatiya Partiya Yekîtiya Demokrat a Kurd li Sûriyê, Dr. Kamîran Bêkes, piştgiriya Herêma Kurdistanê bêyî yekkirina rêzên Kurdan li Rojavayê Kurdistanê bê berhem dimîne: “Divê pêşî em bi xwe piştgiriya xwe bikin, ku ev jî bi rêya yekîtiyê pêk tê.”

Li gor endamê şanda Civata Niştimanî ya Kurd li Qahîreyê, Dr. Sededîn Mela, sazkirina kongreyê li Herêma Kurdistanê gellek nîşanan dide: “Girêdana kongreyê li Hewlêrê bo opozisyona erebî li Sûriyê peyamek e û herwiha bo welatên dever û cîhanê jî ku Kurdên Rojava ne bê pişt û piştgir in. Eger Kurdên Sûriyê rastî xeterê bên, perçeyên din ên Kurdistanê bêdeng nabin.”

Bi dîtina Kamîran Bêkes, girêdana kongreya revenda Kurdên Sûriyê li Herêma Kurdistanê bo perçeyên din berhema qurbaniyên Rojavayê Kurdistanê ye: “Ev

demeke Serokê Herêma Kurdistanê piştgiriya xwe bo gelê Kurd li Sûriyê tekez dike û daxwaza yekîtiyê li wan dike. Gazî nûnerên Kurdên Sûriyê kir û piştgiriya xwe ji wan re nîşan da, em hêvîdar in birayên me li hemû parçeyên din ên Kurdistanê heman helwêsta Serokê Herêma Kurdistanê peyrew bikin.”

Bang li rexistinên li derveyî civata niştimanî nehat kirin

Di kongreyê de hest bi wêya dihat kirin ku pirraniya nûnerên kongreyê ji wan kesan bûn ku nêzîkî Civata Niştimanî ya Kurdî ne. Kamîran Hacî got: “Tenê ew kesên nêzîkê Civata Niştimanî ya Kurdî hatibûn vexwendin. Biryar bû ew rêxistinên li derveyî Civata Niştimanî jî hatibûne gazîkirin bo kongreyê, ev kêmasî ye, komîteya amadekar jê berpirs e.

Bi baweriya Dr. Kamîran Hacî, bo vê kongreyê ligel hemû partiyên siyasî yên Rojavayê Kurdistanê şêwir nehatiye kirin û bi awayekî bêserûber endamên kongreyê hatine destnîşankirin: “Kurd di çarçoveya Sûriyeke hevgirtî de daxwaza mafê çarenivîsê dikin, lê li salona kongreyê li tenişt ala Kurdistanê ala Sûriyê nehatibû hildan.”

Fuad Husên: Me bangê PYDê kir, ew nehatin

Li aliyê din, li gor ajansa AKnews, Serokê Dîwana Serokatiya Herêma Kurdistanê, Fuad Husên, diyar kir ku deriyê kongreya partiyên Kurdên Sûriyê li Hewlêrê bo hemû aliyan vekiriye û got, “Partiya Yekitiya Demokratîk a Sûriyê (PYD) bi fermî ji aliyê serokatiya herêmê ve bo kongreyê hatiye vexwendin, lê wan beriya kongreyê ji me re gotin ku beşdarî kongreyê nabin. Hinek medya û televîzyon îdia dikin ku partiyeke Kurdên Sûriyê hatiye piştguhxistin, ev îdia ne rast e. Ew bi xwe beşdar nebûne, ji ber ku me deriyê civînê li ser kesî negirtiye. PYDê bi telefonê hêviya serkeftinê ji kongreyê re xwest.“

KCK: *Kongreya Hewlêrê pirraniya gel temsîl nake*

Serokatiya Konseya Rêveber a KCKê di daxuyaniyekê de nerazîbûn xwe nîşanî kongreya li Hewlêrê da. KCKê di daxuyaniya di ANFê de belavkirî diyar kir ku di kongreya ku li Hewlêrê pêk hat, tenê hin alî beşdar bûn û “ji ber wê jî ev civîn li hemberî yekitiya vî parçeyî weke derbeyekê ye û hewldana xûrtkirina parçebûnê ye.”

Serokatiya Konseya Rêveber a KCKê diyar kir ku ev civîn temsîla pirraniya Kurdên Rojava nake. Di daxuyaniya KCKê de hat gotin ku “di axaftin û daxuyaniyan de banga yekitiya neteweyî dikin, lê di pratîkê de li gorî vê yekê tevnagerin, ev helwestek ne rast e.”

Daxuyaniya KCKê wiha dom dike: “Bûyerên li Sûriyeyê diqewimin derfetên baş dane gelê me ku bikaribe mafên xwe bi dest bixe. Lê ji bo serkeftinê divê hemû yekitiya Kurdan pêk bê, ev yek pirr girîng û pêwîst e. Di konferansa ku li Hewlêrê pêk hat de tenê hin alî beşdar bûn, ji ber vê yekê jî ev konferans pirraniya gel temsîl nake. Ji ber wê jî ev konferans li hemberî yekîtiya vî parçeyî weke derbeyekê ye û hewldana kûrkirina parçebûnê ye. Berjewendiyên gelê me yê Rojavayê Kurdistanê yekîtiyê dixwaze. Li hemberî vê jî hewldanên wiha yên ku yekîtiya Kurdan dînamît dikin têne kirin, ev yek mirovan dixe nava fikaran.“ KCK siyaseta desthilatiya Herêma Kurdistanê rexne dike û dibeje ku ev yek xizmeta yekitî û çareseriyê nake û parçebûnê pêş dixe û wiha dom dike: “Ti sûda vê yekê ji bo gelê kurd tune ye. Em di vê dema dîrokî de bang li aliyên peywendîdar ên Kurdan dikin ku dest ji van hewldanên parçekirinê berdin, herwiha guhdarî kesên ji hêzên ku nayên yekitiya gelê me yê Rojavayê Kurdistanê nekin, nekevin bin bandora hêzên derve, di çarçoveya yekitiya azad a li welat de tekoşîna xwe ya ji bo azadiyê û dahatûya xwe xurt bikin.”

Helwêsta Rojava cesaretê dide Tirkiyeyê

» Çavdêrekî rojavayî: Amerîka û Ewropa girîngiyê nadin mafên mirovan, lê didin pêwendiyên xwe ligel Tirkiyeyê

Hawar Ebdilrezaq

Rêxistina çavdêriya mafên mirovan Human Rights Watch (HRW), roja 23ê Çileyê di rapora xwe ya salane de hişyarî daye Tirkiyeyê ku eger girtina rojnamevan û çalakvanên sivîl berdewam bike wê di civaka navdewletî de ziyaneke mezin digihîne wêne û pêgeha xwe.

Li gor rêzbendiya rapora navborî, Tirkiyeyê di warê azadiya rojnamegeriyê de di nav welatên cîhanê de pileya 148ê girtiye, bi vî rengî 10 pileyan li gor sala borî kişiyaye paş. Rapor dibêje: "Ew reform nekirin ku soz dabûn bikin, ji dêvla wê şepêleke girtina rojnamegeran dest pê kir ku di serdema desthilata leşkeran de jî nebû."

Kurd li Bakurê Kurdistanê hertim gilî ji Amerîka û Ewropa dikin ku çavê xwe ji binpêkirinên mafên mirovan û azadiyan li Tirkiyeyê digirin, heman helwêstên ku niha li hember hinek welatên erebî nîşan didin, li hember Tirkiyeyê nîşan nadin.

Serokê Konseya Serokatiya Koma Civakên Kurdistan (KCK) Murat Karayilan, di hevpeyvîna xwe ya dawî de ligel Rûdawê, got ku welatên rojava piştgiriya siyaseta tund ya Tirkiyeyê bo jinavbirina bizava kurd dikin. Karayilan got ger ew piştgiriya helwêsta şerxwaz ya Tirkiyeyê nekin, Tirkiye bi çareseriya aştiyane razî dibe: "Ger Amerîka û Ewropa helwestên çareserker nîşan bidin, pirsgirêka kurd di hundirê 6 mehan de çareser dibe."

Bi dîtina Karayilan, çavkaniya pirsgirêkên kurdan, aliyên rojava ne, ev jî ji ber ku welatên bihêz yên mezin wek Amerîka û welatên Ewropayê siyaseteke ciddî li hember pirsgirêka kurd peyrew nakin. Çavdêrên rojava jî di wê baweriyê de ne ku berdewambûna piştgiriya welatên rojava bo Tirkiyeyê bi wêya ve girêdayî ye ku Enqere di pirraniya rêxistinên navdewletî de hevbenda wan e, niha jî di guherînên Rojhilata Navîn de, bo parastina berjewendiyên wan li deverê pêwîstiya wan zêde bi Tirkiyeyê heye, bi vî rengî jî pişta xwe didin binpêkirinên Tirkiyeyê di warê mafên mirovan de.

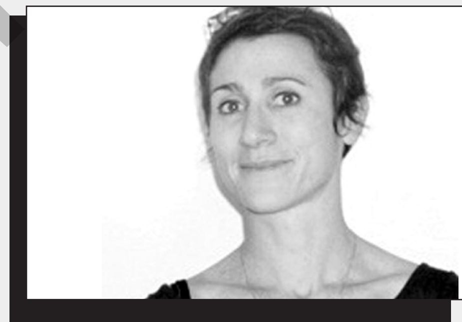
Bi dîtina mamosteyê zanistên siyasî li zanîngeha Tennessee ya amerîkî û pisporê pirsgirêka kurd li Tirkiyeyê Dr. Michel Gunter, Amerîka û welatên Ewropayê di piştgirîkirina Tirkiyeyê de berdewam in û got: "Ji ber ku Enqere di piraniya saziyên navdewletî de endam e, nemaze di NATOyê de. Vêga jî ku guherîn li Rojhilata Navîn çêdibin, Amerîka û Ewropa bêtir girîngiyê didin pêwendiyên xwe yên stratejîk ligel Tirkiyeyê, lewma asta mafên mirovan li Tirkiyeyê paşguh dikin."

Lê belê eger ev helwêsta fermî ya dewletan be, bêguman saziyên sivîl hertim siyaseta Tirkiyeyê rexne dikin.

Li gor rêveberê beşê Tirkiyeyê û welatên Qafqasê li gruba International Crisis (krîzên navdewletî) Hew Pop, pêwist e Tirkiye destûra xwe biguhere ger bixwaze wek dewleteke hezkirî bê dîtin: "Divê Tirkiye zêdetir kar bike û destûra xwe sererast bike, da ku binpêkirinên li hember neteweyên din bidawî bên, herwiha divê yasaya li dijî terorê jî sererast bike û êdî xelk tenê ji ber eşkerekirina nêrînên xwe neyên girtin. Divê Tirkiye fahm bike ku çareseriya leşkerî pirsgirêka kurd çareser nake."

Rojnamevana RSF, Sauseg Dollet:

Pêwistiya medya kurdî bi profesyonelî û serxwebûnê heye

Rêxistina Peyamnêrên Bêsînor (RSF) rêxistineke nehukmî ya navnetewî ye û buroya sereke li bajarê Parîsê ye. Ew di sala 1985ê de hatiye avakirin û derbarê azadiya rojnamevanî li cîhanê raporan belav dike. Ev rapor bi şeş zimanan tên weşandin ku yek jê erebî ye. Vê rêxistinê derbarê bêtiriya bûyerên Herêma Kurdistanê raporên taybet belavkirine û di rapora xwe ya dawî de ku destpêka Kanûna borî hat belavkirin, derbarê rewşa rojnamevanên Kurdistanê weke "meheke reş" bi nav kiriye. Rêvebira Beşa Rojhilata Navîn û Bakûrê Efrîka ya Rêxistina Peyamnêrên Bêsînor, Soazig Dollet di vê hevpeyvînê de behsa rewşa rojnamevaniya Herêma Kurdistanê dike.

Rûdaw: Rêxistina we meha borî raporek derbarê rewşa rojnavanan li Herêma Kurdistanê belavkir û di raporê de dibêjin "meha borî meheke reş bû bo rojnamevanên Kurdistanê". Gelo nêrîna we ya niha çawa ye derbarê vê mijarê?

Soazig Dolet: Ez bawerim ku rewşa rojnamevanên Kurdistanê hinekî zor e, ev jî ji ber ku netêgihiştinek heye ji aliyê partiyên siyasî û hêzên asayişê derbarê rola medyayê. Herwiha tevliheviyek jî heye derbarê endametiya di partiyekê de û rojnamevaniyê. Loma ev alozî çêdibin.

Hûn ji rewşa rojnamevaniya Kurdistanê nîgeran in?

Belê em gellekî nîgeran in û rewş sala borî xirabtir bû, ji ber çendîn êrîş û avêtina ser rojnamevanan. Meha Sibatê meheke gelekî zor bû, meha Kanûna borî jî bi heman şêwe meheke xirab bû û tê de êrîş birin ser çendîn rojnamevan û hatin girtin û kelûpelên wan hatin desteser kirin.

Gellek caran desthilatdarên Herêma Kurdistanê rexneyan li raporên we digirin û dibêjin çavkaniyên we ne rast in. Nêrîna we çiye derbarê van axaftinan?

Ev ne rast e û ez bawerim ji ber em rexneya wan dikin, ew ji raporên me hez nakin. Xaleke din ku ez dixwazim behsa wê bikim ev e ku li Kurdistanê gellekî zore tu bikarî boçûneke serbixwe bidestbixî. Ev zanyariyên em bi dest dixin em çendîn caran dûvçûnan wan dikin û her dema em raporeke taybetî derbarê Kurdistana Îraqê belav dikin, em beriya belavkirinê peywendiyê bi karbidestên kurd dikin da wan haydar bikin ka em çi belav dikin.

Ango hûn berî belavkirina van raporan ligel desthilatdarên kurd diaxivin?

Belê bi mebesta piştrastkirinê û wergirtina boçûnên wan jî. Ji ber ku her kes şaş dibe, loma em jî dixwazin hin zanyariyan piştrast bikin û têkiliyên me yên berdewam hene ligel desthilatdarên kurd.

Bo amadekirina raporên xwe hûn ji kîjan çavkaniyan sûdê digirin?

Em sûdê ji hemû çavkaniyan digirin, weke rojnamevanên kurd û îraqî yan rojnamevanên biyanî yên li Kurdistanê, herwiha malper û rojnameyên kurdî jî.

Hûn eger rewşa rojnamevanên Kurdistanê hevber bikin ligel rojnamevanên welatên cîran, gelo Herêma Kurdistanê di çi astekê de ye?

Ez dikarim bêjin ku îmkan heye rewşê baştir bikin. Lê eger em hevber bikin ligel rewşa Îran û Sûriyê, bêguman rewşa Kurdistanê baştir e. Me hemûyan di dema şerê Îraqê de hest dikir ku Kurdistan beheşt e û cihekî aram e, lê ez niha ne piştrastim ku ev wisa ye.

Hikûmeta Herêma Kurdistanê pêwîst e çi bike da rewşa rojnamevan li Herêma Kurdistanê baştir bibe?

Bi baweriya min pêngava ku ew dikarin bavêjin ev e ku hemû alî li ser masekê rûnin û derbarê çawaniya baştirkirina rewşê û behsa rola medyayê gotûbêjan bikin û pêwîst e hemû alî guhdariya hevdu bikin. Di heman demê de nabe medya rola opozisyonê bilîze, lê divê rexnê li hemû aliyan bigire bi şêweyekê rexneyî, profesnal û serbixwe.

Bi baweriya we medyaya kurdî ji sedî sed neprofesnel e?

Pêwîstiya medya kurdî bi wê yekê heye ku baştir bibe û pêşbikeve. Pêwîst e ew bêtir dûvçûnê bikin, bêtir serbixwe bin û karên wan bêtir profesyonel bin. Lê di heman demê de jî divê bi zûtirîn dem binçavkirin û êrîşbirina ser ronamevanan raweste û bi dawî bibe, ev jî erkê desthilatê ye.

Bi baweriya we medya kurdî serbixwe ye?

Bi baweriya min medya kurdî hêşta serbixweyî bidest nexistiye û divê bo vê yekê kar bike. Ez jî hêvîdarim ku di çend salên dahatî de ev bê pêkanîn. Pêwîstiya rojnamevanan bi rahênan û kursan heye da herdu alî; desthilat û medyakar rola hevdu baş nas bikin.

Hûn bawer nakin ku rewşa rojnamevanên Herêma Kurdistanê di vê salê de baştir bibe?

Ez hertim geşbîn im. Ev îrade eger hebe wê rewş baştir bibe. Ez bawerim ku rewşa rojnamevanan îsal wê rûbirûyê ezmûneke mezin bibe dema ku di meha Îlona dahatî de Hilbijartinên Parêzgehan birêve diçin û ev jî bo hemû aliyan ezmûneke mezin e.

Hûnê kengê rapora xwe ya dahatî ser Herêma Kurdistanê belav dikin?

Ev girêdayî rewşê ye û ez bawerim ku 17ê Sibatê roja azadiya rojnamevanî ye li Herêma Kurdistanê. Mimkûn e em bi vê munasebetê raporekê biweşînin, lê em ê hertim çavdêriya Kurdistana Îraqê bikin û berî vê munasebetê jî her tiştê biqewme, em ê bêguman raporekê li ser biweşînin.

Azad Dîcle

“Hilbijartina min bo parlemenê garantî ye”

» Keça kurd Seyran Papo ji bo hilbijartina 6ê Gulanê di lîsteya berendamên Die Linke de di rêza 3. de cîh digre

Wêne: Seyran Papo

Keça kurd Seyran Papo bo hilbijartinên parêzgeha bakurê Almanyayê Schleswig-Holsteinê wek berendam hat nîşandan. Seyran Papo bo Rûdawê ragihand ew di lîsteya Partiya Çep (Die Linke) di rêza 3. de hatiye nîşandan û got, “Hilbijartina min bo parlemenê garantî ye.”

Seyran Papo di sala 1988ê de li Cizîrê hatiye dinyayê û ji ber zextên dewleta tirk ligel malbata xwe demekê li bajarê Îzmîta Tirkiyeyê mane û di sala 1998ê de hatiye Almanyayê. Seyran Papo niha li bajarê Kielê dijî. Wê li Almanyayê dibistana seretayî, dibistana navîn xwendiye û di dawî de jî lîse qedandiye. Seyran Papo diyar kir ku şert û mercên zarokatiya wê, bûyerên ku rastî malbata wê hatine, bûne faktorên girîng ku ew tevlî siyasetê bibe û ji ber siyseta partiya Die Linke dikare bibe bersiv, ew 5 sal berê bûye endama Partiya Çep û niha hem Endama Dezgeha Rêvebiriyê ya Schleswig-Holsteinê ye û Serokatiya Ciwanên Parêzgehê (Solid) dike.

Hilbijartina berendamên Die Linke roja 31 Çileyê li bajarê Neumunsterê hat kirin û nêzîka 100 nûner tevlî bûn. Die Linke ji bo parlemena parêzgaha Schleswig-Holsteinê 6 berendam hilbijartin û di nava wan de jî keça kurd Seyran Papo ya 23 salî heye. Seyran derbarê hilbijartina xwe de bo berendamtiyê got, “Ez bo rêza 3. hatim hilbijartin ku ev rêz wek cihekî garantî ye. Bo vê rêzê em sê kes hebûn û di nava me de seroka partiya me ya Schleswig-Holsteinê jî hebû, lê nûneran ji %54ê dengan dane min.”

Seyran Papo destnîşan kir ku ev cara yekem e ku kesek biyanî di listeya Die Linke ya Schleswig-Holsteinê de bo rêza 3. tê hilbijartin û derbarê sedemê wê jî got, “Nûneran axaftina min ecibandin; herwiha ez Kurd im û ciwan im, ev jî faktorên girîng in bo hilbijartina min.”

Hilbijartina Schleswig-Holsteinê di 6ê Gulana îsal de tê kirin û Seyran Papo diyar kir ku ew ê di vê navberê de bi taybetî di nava Kurdan û penaberên ji Tirkiyeyê hatine xwe bide nasîn û herwiha got, “Ez ê çendîn panelan û civînan jî li dar bixim.” Papo di dawiya axaftina xwe de got jî, dema ku ew hat hilbijartin, ewê bi pirsgirêkên Kurdan re û bi taybetî bi ciwanan re mijûl bibe.

Berendamên Die Linkê ev in: Rêza 1. Antje Jansen, Rêza 2. Uli Schippels, Rêza 3. Seyram Papo, Rêza 4. Bjorn Thoroe, Rêza 5. Daniela Asmussen û Rêza 6. Klaus-Dieter Brugmann.

Serokê Fraksiyona Goran li Munchenê bû

» Siyasetmedarê kurd û Serokê Fraksyona Goran li Parlementoya Herema Kurdistanê, Kardo Mihemed, heftiya borî ji bo serdanekê li Almyanyê bû û li Komela Kurdan a li Munchenê tevlî civînekê bû û Kurdên wî bajarî derbarê rewşa li Başûrê Kurdistanê agahdar kir

Wêne: Rûdaw
Kardo Mihemed

Reşad Ozkan - Munchen

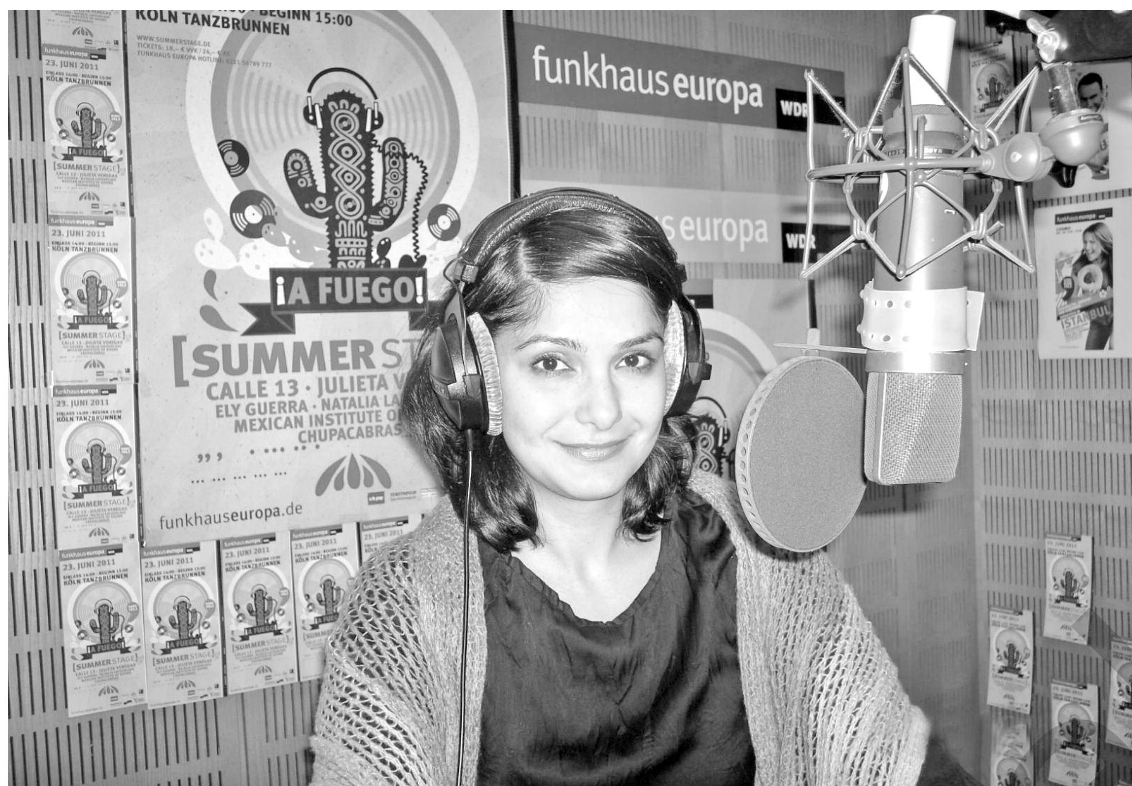
Kardo Mihemed îna borî (27.01.2012) tevlî civînekê Kurdên Munchenê bû û piştî civînê ji rojnamêya Rûdawê re ragehand ku dewleta Îraqê edî nikare erîşî Kurdistanê bike û wiha berdewam kir: “Em welatekî azad in û pêwîstiya civaka kurd bi çaksaziyên rastîn heye û divê hemû partiyên di parlemenê de bi hevre pirsgerekên heremê çareser bikin.”

Kardo Mihemed bal kişand ser rewşa li Başûrê Kurdistanê û rexne li Hikûmeta Herêmê kirin: “Bi bîr û baweriya partiya Goran ev hikûmetên ku di bin kontrola PDK û YNKê de ne, nikarin pirsgirêkên niha li Herêma Kurdistanê çareser bikin û divê hemû yasayên di parlemena heremê de tên qebul kirin, ne li ser kaxizan bimînin. Pêwîstiya gelê kurd bi çaksaziyên rastîn yên siyasî, aborî û civakî heye. Em niha di opozîsyonê de ne û em hezekî pirr xurt in û 25 kursiyên me hene. Armanca me ya yekemîn ew ê ku civak û Parlemena Kurdistanê bên demokratîkkirin û di rêya medenî de peş de herin. Divê hezên asayîş, Peşmerge û arteşa kurd ne di bin kontrala partiyan de bin. Ew hezên netewî divê rasterast giredayî Parlemena Kurdistanê bin. Divê hemû saziyên parlemenê û yên Herema Kurdistanê li gora sîstemek demokratîk kar bikin û bixebitin.”

Li ser pirsa pêşeroja Herema Kurdistanê, muhtemelekî dîsa dagirkirina axa Kurdistan ji aliyê arteşa Îraqê û tekiliyên bi Baxdadê re jî, Kardo Mihemmed wiha nerînên xwe anîn ziman: ”Ez bawer nakim ku plan û dolabên Îraqê bo dîsa dagirkirina axa Kurdistanê hebin û niha jî ev hêza wan jî tune ye. Dewleta Îraqê edî nikare erîşî me bike. Mesela Kerkûkê jî divê bi ecelê bê çareserkirin û maddeya 140 divê bê bicîhkirin. Kurdistan îro welatekî azad e le belê pirr pirsgirêkên me yên navxweyî hene, ji bo wê jî divê civak û Parlemena Kurdistanê bên demokratîzekirin û ew kar jî karekî pirr giran û dûr û dirêj e. Bo geşbûna edalet û civakî jî divê qazancên ji ax û aboriya Kurdistanê bi rêyek edaletî bên belavkirin, parvekirin. Em niha di parlemenê de dikarin li ser butçeya netewî gengeşiyan bikin, di dema tunebûna opozîsyonê de ew hevdîtinên gengeşiyê li ser butçeya netewî nedihatin kirin û ne mimkun bûn.”

Kardo Mihemed roja yekşêmê jî tevlî civîneke Komela Koçberên Kurd (OKM) bû ku tê de nezikî 80ê kes beşdar bûn.

“Bernama Kurdî nasnameya min e“

Jomana Djoumma li Stûdiyoya WDR li Kolnê — Wêne: Joumana

Koln (Rûdaw) - Yek ji gotinên wê ku piştî axaftina çend xulekan ligel wê gumana mirov wê jê tune be, gotina wê ya “Ez keça bavê xwe me“ ye. Bi rastî dema ku ew dest bi axaftinê dike, kesên derdora wê zû pê dihesin ku ew ne ji wan jinên ku tenê guhdarî dikin e. Ew bi xwe jî bi ken dibêje ku ew zêde diaxive û serê derdorên xwe diêşîne. Lê wê karek ji xwe re dîtiye ku ev “kêmasiya“ wê taybetmendiyek bixêrhatî ye. Jomana Djoumma ev 11 sal in moderatoriya Bernama Kurdî ya li radyoya “WDR - Funkhaus Europa“ dike. Jomana bi kênî dibeje “ma ka çi jê xweştir e, hem têra xwe diaxivim û hem jî pereyan ji bo vê yekê didin min“ û dikene.

Jomana wê demê 25 salî bû, dema ku li radyoya WDR dest bi karê Bernama Kurdî kir. Di nav van 11 salan de girêdanek taybet di navbera Jomana û Bernama Kurdî de peyda bûye, weke ku ew dibeje: “Bernama Kurdî nasnameya min e, pariyek welat e, anjî welat û nasnameya min a medyatîk e, ji ber ku Bernama Kurdî bernameyek ji bo Kurdên Almanyayê ye.“

Jomana li Almanyayê ji dayîk bûye û mezin bûye. Ew ji malbatek lîberal û ji derdorek siyasî-bûyî tê, siyaset û pirsa kurdî di mala wan de hertim mijar bû. Bavê wê weke penaberekî siyasî beriya 40 salan hat Almanyayê. Malbata wê ji Rojavayê Kurdistanê, ji herêma Efrînê ye. Hîn di 3-4 saliya xwe de Jomana li Almanyayê tevlî meş û xwepêşandanên Kurdan dibû. Belkî sedem jî ewe ku Jomana ji kurdî derbasî almanî dibe, dema ku behsa hestên xwe dike, ji ber ku ew bi almanî hîn hêsantir dikare hestên xwe bîne ziman. Zimanê kurdî ji bo wê bêtir zimanê wê yê siyasetê ye.

> **Divê êdî ew ji xwe şerm nekin ku bêjin ez li vir mezin bûme û Almanya welatê min e, ez beşek im ji vê civakê.**

Jomana mînakek baş e ji bo wan Kurdên ku di generasyona sêyem de li Almanyayê dijîn û li vir xwendine û di karê xwe de serketî ne, xwe li Almanyayê li mal dibînin, Almanyayê wekî welatê xwe dibînin, xwe Kurdê Ewropayê dibînin. Di rastiyê de Jomana mînakeke jî ji bo guhdarên Bernama Kurdî, weke ku ew bi xwe behsa guhdarên bernama xwe dike: “Kesên ku êdî ev der ji wan re bûye welat, yên ku xwediyê xwendinek baş in, di generasyonan çendan de li vir dijîn, ji aliyê kar ve serketî ne, bi herdu zimaman dizanin û haydar in, lê dixwazin derbarê hin babetan de bêtir bên agahdarkirin.“

Herçiqasî Jomana ji biçûkiya xwe de di nav siyaset û medya kurdî de ye, lê ew pêşeroja xwe li welatê xwe Almayayê dibîne. Ew xwe ji vir dihesibîne û bangî ciwanên kurd dike ku “divê êdî ew ji xwe şerm nekin ku bêjin ez li vir mezin bûme û Almanya welatê min e, ez beşek im ji vê civakê.“ Çûnûhatina wê di nav zimanê almanî û kurdî de jî van gotinên wê piştrast dikin. Carnan pê nahese ku bi kîjan zimanî diaxive, jixwe herdu ziman zimanên wê yên dayîkê ne. Jomana avantaja Bernama Kurdî di wê yekê de dibîne ku ew bi taybetî ji bo wan Kurdên weke wê tê amadekirin: “Tevlî ku medya kurdî rengareng e, lê dîsa jî gellekî yekalî ye, pirranî berê wan bêtir li welat e. Lê heta niha jî Kurd zorê dikşînin di qebûlkirina wê rastiyê de ku êdî ev çendîn generasyonan Kurd li Almanya û Ewropayê dijîn û êdî Ewropa û Almanya weke welatê xwe qebûl kirine.“

Dibe ku ji gellek xwendevana re navê Jomana Djoumma hem balkêş bê û hem jî ne xerîb. Jomana yek ji wan kesên destpêkê bû ku MED TV damezirandin, ew herwiha yekemîn pêşkeşvana jin bû. Tevlî ku ew sê salan li MED TV ma û weke pêşkeşvana bernameya mûzîkê “Serçavan“ di bîra gellek kesan de maye û ew avakirina MED TV weke bûyerek dîrokî binav dike jî, lê dîsa jî ew naxwaze zêde li ser wê demê biaxive, herwiha ew wê demê weke pengavek qediyayî ji bo xwe binav dike û dibêje ku herçiqas ew bi hêviyên mezin çûye wir, lê ew hêvîşikestî ji wir vegeriya.

Jomana heta niha tenê du caran, bi temamî bo 4 heftiyan çûye Rojavayê Kurdistanê û Sûriyê, ew jî beriya 20 salan bû. Lê piştî bûyerên wê sala borî li Sûriyê, ew bi hêvî ye ku ew di van nêzîkan de bikaribe dîsa serdana Sûriyê û Kurdistanê bike: “Ezê çend mehên din rawestim, heya ku Beşar biçe, êdî ezê binêrim ka ez dikarim dîsa herim wir.“ Li ser pirsa çi girêdan di navbera wê û welatê dêbavên wê de heye, ew bi henekî û devbiken dibeje “ez gellekî ji zeytûnê Efrînê hez dikim“.

25 salan Bernama Kurdî li ser WDR

» Bernama Kurdî sala 1987ê bi heftane 15 xulekan dest pê kir. Niha bernama bi tîmek 7 kesî tê amadekirin û dema weşanê heftane bûye saetek.

Koln (Rûdaw) - 7ê Sibatê 25. salvegera destpêka Bernama Kurdî ye, bi gotinek din 25. jûbîleya Bernama Kurdî ya radyoya almanî WDR e. Bernama Kurdî ku temendirêjtirîn bernameya radyo ya bi zimanê kurdî li Ewropayê ye, di 7ê Sibata 1987ê li bajarê Dortmunda Almanyayê dest bi weşanê kir. Wê demê navê radyo “Radio Dortmund International“ bû. Tevlî ku wê demê dema weşanê heftiyê tenê 15 xulek bûn jî, lê derdorên tirk bi tundî li hemberî destpêkirina Bernama Kurdî derketin û WDR ji bo vê biryarê rexne kirin. Paşê, di 1989ê de, dema bernamê hat dirêjkirin û bû heftane 30 xulek û ji sala 2005ê ve dem bûye saetek. Tîma Bernama Kurdî niha ji 7 kesan pêk tê. Moderatora yekemîn û hevkara saeta destpêkê ya Bernama Kurdî, rojnamevan û psîkologa kurd Cinur Ghaderî ya wê demê 14-15 salî bû. Niha Kamil Baserganê hevjînê Cinur Ghaderî û Jomana Djoumma moderatoriya Bernama Kurdî dikin.

Bi gotinên Jomana Djoumma, mesaja cîhdayîna bernameyek kurdî di radyoya fermî de “li aliyekî symbolîk e jî, WDR li hemberî Kurdan hurmeta xwe nîşan dide û dibêje ku Kurd li vir, li Almanyayê bixêrhatî ne.“ Jomana Djoumma dibeje ku di nav salan de guhertinek di rola radyo de pêk hat, “destpêke rola xwe bêtir di alîkariya ji bo Kurdan didît, ji ber ku Kurdên wê demê bêtir penaber bûn, alîkarî ji bo çûna daîreyên almanî bû. Lê niha civakek kurdan li Almanyayê çêbûye.“

Bernama kurdî li tevaya herêma Nordrhein-Westfalen û Bremenê dikare were guhdarkirin û piştî ku li Berlin û Brandenburge radyoya Multikultî di sala 2008ê de ji ber pirsgirêkên aborî hate rawestandin, Bernama Kurdî li wan herdu eyaletan jî dikare were guhdarkirin. Ji bilî mûzîka kurdî, her heftiyê mijarên siyasî, çandî û agahiyên derbarê çalakiyan de bi guhdaran re têne parvekirin.

Bernama Kurdî heftane rojên yekşemê di navbara saet 18 û 19 de bi awayekî zindî ji Kolnê bi herdu zaravayên kurdî, kurmanciya bakur û kurmanciya başûr (soranî), tê weşandin. Bi rêya webradyo heta heftiyekê jî dikare li bernameyên borî bê guhdarkirin. Guhdar dikarin bi rêya e-mailê bi Bernama Kurdî re bikeve têkiliyê (funkhauseuropa@wdr.de).

Bernama Kurdî

Li ser înternetê:
http://www.funkhauseuropa.de/sendungen/bernama_kurdi

UKW:
- **NRW:** 103,3 MHz
- **Bremen:** 96,7 MHz
- **Bremerhaven:** 92,1 MHz
- **Berlîn û Brandenburg:** 96,3 MHz

Ji çepê: Kamil Basergan, Jomana Djoumma û Seydo Can — Wêne: Jomana

Bundesliga: pirsên bê bersiv

Kî dibe şampiyon?

Lîga futbolê ya Almanyayê di serê herkesî de pirsan çêdike ka kîjan tîm wê bibe şampiyon û kîjan tîm wê dakevin lîga duyemîn. Di jorê tabelleyê de 4 tîm li dû hev in, û di jêrê tabelleyê de 7 tîmên dawî hema bêje xwediyê heman pûanê ne.

Bundesliga di sezona 2011/2012ê de heftiya 19. jî derbas kir û man 15 hefte. Li gor encamên heftiya borî tîma herî bihêz Bayern Munchen bi 40 pûanan lîderê lîgê ye. Şampiyona sala borî Borussia Dortmund jî 40 pûanên wê hene, lê di averaja golan de 33 golên Bayern Munchenê hene û 29 golên B.Dortmundê hene. Tîmeke din Schalke jî xwediya heman pûanê ye, lê 19 golên wê yên averajê hene.

40 Pûan

40 Pûan

40 Pûan

Kî dadikeve lîga jêr?

Di binî tabelleyê de jî 8 tîm xwediya pûanên nêzik in. Ango, Feriburg û Augsburg tenê 16 pûanên wan hene, li dû wan bi rêz ev tîm tên: Kaiserslauetern 18, Hertha Berlin 20, FC Koln 21, FC Nurnberg 21, FC Mainz 21, Hamburg 22, Stuttgart û Wolfsburg û Hoffenheim jî 23 pûanên wan hene.

Messi daxwazekê ji ciwanên kurd dike

Antrenorê Klûba Sed a Qeterê Suhêl Sabir li Japonyayê bi Messî re hevdîtenek kir û Messi bi rêya wî bo xortên kurd ên futbolvan peyam şand.

Selah Hemewendî

Lîstikvanê arjantînî û stêrka Barcelonayê Lionel Messi, di hevdîtineke kurt de ligel rahênerekî kurd, daxwazê ji ciwanên kurd dike ku warê werzişî bipêş bixin.

Suhêl Sabir Hemewendî, golarê berê yê tîma Îraqê, ku rahênerekî kurd e û dema 6 salan e golarên Klûba Sed a Qeterê perwerde dike; piştî ku Klûba Sed tevî kûpaya cîhanî ya klûban bû li hember şampiyona Ewropa, Barcelonayê leyîst û bi 4 golan ji kûpayê hat derxistin.

Suhêl Sabir bo Rûdawê ragihand, di kûpa cîhanê ya klûban de, ku meha Kanûnê borî li Japonyayê hat li dar xistin, di dawiya lîstikê de, Lionel Messi dîtiye, bi hev re axivîne û wêne bi hev re girtine. Messi ji Suhêl pirs kiriye: "Tu bi esl qeter î?", Suhêl jî gotiye: "Na, ez Kurdê Îraqê me û nêzîka 6 salan rahênerê golarên Klûba Sed a Qeterê me", dû re Messi jê re gotiye "Hêviya serkeftinê ji te û ciwanên Kurdistanê re dixwazim, daxwaz dikim ciwanên kurd bêtir guh bidin sporê da ku mînakên wek te li cîhanê pir bin."

Suhêl herwiha got: "Min ji Messy re got ku pirraniya ciwanên kurd alîgirên te û Barcelona ne, wî jî got spasiya wan dikim."

Lionel Messy roja 10ê Çileyê ji aliyê FIFA bo cara 3. li ser hev wek Baştirîn Yarîzanê Cîhanê hat diyarkirin.

Wêne: Rûdaw

Lionel Messi û Suhêl Sabir Hemewendî (yê rastê)

Di 5 maçan de 5 serkeftin

Tîma futbolê ya Saredariya Mezin a Amedê Diskispor rêzeserkeftineke balkêş bi dest xist. Diskispora ku di Lîga 3. ya Spor Toto de cih digire û hewl dide bibe şampiyon di hemû 5 maçên dawî de biser ket. Diskispor maça xwe ya dawî di saheya xwe de ligel tîma navçeya Antakyayê Kirikhanê leyîst û 3-2 biserket. Pûanên Diskispor bûn 37 û tîma şampiyona lîgê Inegolspor jî 44 pûanên wê hene. Diskispor 33 gol avêtine û 15 gol jî xwarine.

Tîma Şaredariya Mezin a Amedê Diskispor di sezona borî de bûbû duyemînê lîgê û tevlî maç ên Playy-Offê bûbû lê di Play-Offê de biser neket û nekarî derbasî lîga jor bibe.

Maça Diskispor û ya Kirikhansporê 3-2 bi dawî bû.

Projeya TRT6ê "Mem û Zîn" nîvco ma

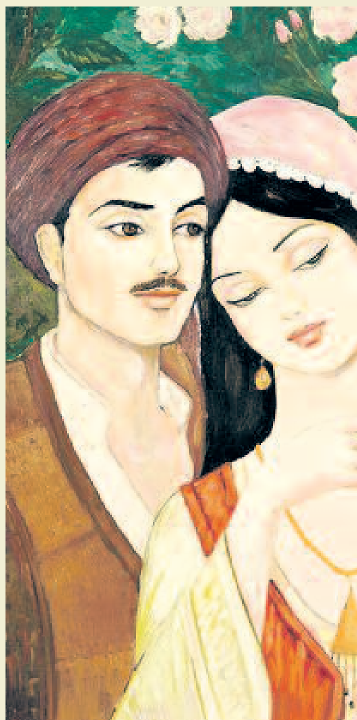

Azad Dîcle

Biryar bû ku kişandina yekem rêzefîlmê TRT6ê yê kurdî bi navê "Mem û Zîn" di serê 2012yê de li Meletiyê destpêbikira. Lê hêj di kişandina sahneya yekem de di navbera prodoktor û lîstikvana sereke ya ku rola Zînê dileyîst, Zîlan Odabaşî de pirsgirêk derket û peymana ku îmze kiribûn hat betalkirin. Koordinatorê TRT6ê Fethullah Kirşan heftiya borî ji çapemeniyê re ragehand ku wan Zîlan Odabaşî ji kar derxistine ji ber "Ew bû qurbana qurretî û pozbilindiya xwe. Wê nekarî li hespê jî siwar bibûya û piştî ku hemû 30 lîstikvanên fîlm jê aciz bûn, me peymana wê betal kir û ew ji kar derxist."

Derbarê îdiayên koordînatorê TRT6ê, Zîlan Odabaşî agahî dan Rûdawê û got, "Daxuyaniyên wan derew in, wan ez dernexistim, ez bi xwe ji kar derketim û pirsgirêk ne siwarbûna hespê ye û ez dikarim li hespê jî siwar bibim."

» Zîlan Odabaşî: Wan ez dernexistim, ez derketim

Zîlan Odabaşî di destpêka meha Çileyê de ji Îzmîrê bo kişandina fîlmê Mem û Zîn çû Meletiyê û du roj li wir ma û paşê dîsa vegeriya Îzmîrê. Odabaşî diyar kir ku wê ji ber nav û girîngiya rêzefîlm ev proje qebûl kiriye û got, "Di serî de ji min re gotin Ali Cem Datli ku ez pirr rûmetê didimê, wê fîlm bikşîne, lê dema ez çûm Meletiyê ez pê hesiyam ku hefteyek beriya min ew ji projeyê derketiye. Mehek derbas bûbû lê hêjî 3 sahne nekişandibûn. Wek ku dibêjin min bi wan re rêzek kişandiye, ne rast e, tenê ez tevlî du sahneyan bûm."

Odabaşî derbarê sedemên lihevnekirinê jî daxuyanî dan û got "fîlm di nava berfê de, di bin sermaya -19 pileyan de dihat kişandin. wê rojê, digel ku sahneya min tune bû jî, dîsa ji 5ê sibehê heta nivroyê ez li ser berfê li benda wan sekinîm. Min jî got dema ku sahneyê min tune be, ji kerema xwe bangî min nekin. Prodoktorê fîlm Aytekin Mert ji min re got karê te hebe jî tune be jî, divê tu werî. Min jî li wir peyman betalkir û seta fîlm terikand." Derbarê daxuyaniya Koordinatorê TRT6ê Fethullah Kirşan ku gotibû Zilan Odabaşi nikare li hespê siwar bibe, Odabaşi got, "Diviyabû dema ku me peyman îmze kiriye, ev yek ji min pirs bikirana, lê nekirin. Ya din, ez dikarim li hespê siwar bibim û ez berê di çendîn fîlman de li hespê siwar bûme. Hevalên kar jî hemû min nas dikin û ti kes ji min aciz nîne."

Mahsun Kirmzigul

Ozturk: *Ez ê Mahsûn bidim dadgehê*

Ramazan Ozturk

Mahsûn fîlmê Helebçe dikşîne

Hunermend Mahsûn Kirmizigul ku niha bi kişandina rêzefîlmê "Jiyan Berdewam e" re mijûl e, bi niyet e fîlmekî li ser Helebçe bikşîne. Wênekêşê navdar yê ku wêneyên Helebçe kişandin Ramazan Ozturk jî ragihand ku ev proje yaw û yê û wê Kirmizigul bide dadgehê.

Li gor agahiyên rojnameya Sabah a tirkî, Kirmizigul dest bi amadekariyên fîlmê Helebçe kiriye û proje ji aliyê Hêro Îbrahîm Ehmed ve tê hevkarîkirin. Hêro Îbrahîm Ehmed, hemû dîmenên video ku di dema çiyê de bi kameraya xwe girtine, pêşkêşî Kirmzigul dike.

Li gor rojnameya Sabah, di wî fîlmî de çend stêrkên Hollywoodê wek Selma Hayek, Julia Roberts û Angelina Jolie jî, beşdar dibin.

Wiha tê çaverêkirin piştî vegera Serokkomarê Îraqê Celal Talabanî ku niha bi mebesta dermankirinê li Almanyayê ye, Kirmzîgul wê serdana Silêmaniyê bike û ligel Hêro Îbrahîm Ehmed li ser fîlm biaxivin.

Berhemhênerê fîlm Murat Toprak jî daxuyand: "Ev fîlm projeyekî pir mezin e, niha em bi senaryoya fîlm re mijûl in, belge û agahiyan li ser bûyerê kom dikin. Fîlm li tevahiya cîhanê tê nîşandan, jiber dibe berhemeke navdewletî."

Mahsûn Kirmizigul ku sala borî serdana goristana qurbaniyên Helebçe kiribû, wiha tê çaverêkirin di çend rojên bê de careke din serdana Helebçe bike.

Ozturk: Ev projeya min e

Wênekêşê navdar Ramazan Ozturk jî ragihand, "Ez 23 sal in bi Helebçe re mijûl im. Piştî kişandina wan wêneyan min bo fîlmek amadekarî kir. Navê film, senaryo û tîma min a teknîkî jî amade ne. Ev projeya min e û ez ê Kirmizigul bidim dadgehê."

Ozturk ji malpera Medya Radarê re daxuyand ku nave fîlmê wî "Sessiz Tanik" e ango "Şahîdê Bêdeng"e û projeya wî ji aliyê Hêro Îbrahîm Ehmed, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Dr. Berhem Salih û Wezîrê Çandê Kawa Mahmud Şakir ve hatiye qebûlkirin û soza dane Ozturk ku piştgiriya fîlmê wî bikin.

Li Alma Ataya Qazaxistanê kovar û rojnameyeke kurdewarî

Nûbar û Jiyana Kurd

» Despêkê navên wan Kurd û Kurdistan bûn. Lê li Asya Navîn jî Kurd û Kurdistan ne azad in

Salihê Kevirbirî Alma Ata

Salihê Kevirbirî (destê çep) ligel Kinyaze Îbrahîm

Wêne: Rûdaw

Hesene Hacîsilêman li Çapxaneyê

7 hezar kîlometre ji welat dûr, li Alma Ataya Qazaxistanê zêdetirî 20 sal in ku kovar û rojnameyeke kurdewarî refikên kitêbxaneyên malan dixemilînin: Kovara Nûbarê û rojnameya Jiyana Kurd. Kovar û rojname çandî, hunerî, civakî û siyasî ne.

Nûbar û Jiyana Kurd bi zimanê kurdî, rûsî û qazaxî derdikevin. Di her du weşanan de jî alfabeyên latînî û kîrîlî têne bikaranîn. Tevahiya nivîsaran bi zaravayê kurmancî têne weşandin. Sedema vê yekê jî ew e ku tevahiya Kurdên Asya Navîn ango Kurdên li Qazaxistan, Ozbekistan, Qirgizîstan û Rûsyayê kurmancîaxêv in.

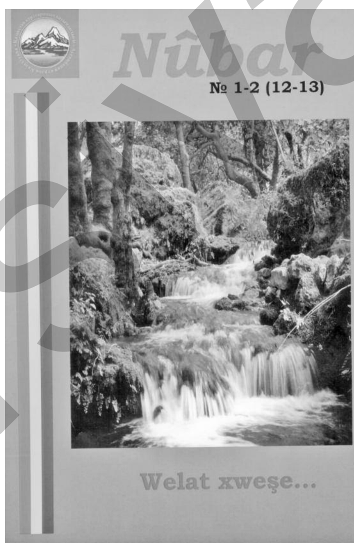
Rojnameya Jiyana Kurd di sala 1991ê de bi navê "Kurdistan" dest bi weşana xwe kir û heta 2004ê bi heman navî deng û behsên ji çar hêlên welat pêşkêşî xwendevanên xwe kir. Berpirsiyarê Giştî yê rojnameyê Hesenê Hecîsilêman diyar dike ku sedema guhertina navê rojnameyê ew bûye ku dewleta Qazakistanê nexwestiye têkiliyên wan û Tirkiyeyê xerab bibin û ji ber vê yekê wan di 2004ê de navê rojnamê guhert û kir Jiyana Kurd.

Di warê guhertina nav de, rewşa kovara Nûbarê jî ne cuda ye. Kovar di sala 1992ê de bi navê "Kurd" derdikeve. Salek paşê, ango di sala 1993ê de, redaksiyon li hev dicive û navê kovarê dike Nûbar. Vê carê sedema vê yekê ne siyasî ye, lê çandî ye. Ji ber ku kovar çandî, edebî û hunerî ye, navê Nûbar baştir tê dîtin. Ji 1992yê heta niha Berpirsiyarê Sereke yê kovarê Kinyazê Îbrahîm e. Ew ji bilî vî karî, li zanîngeheke Alma Atayê profesor e û Serokatiya Kurdên Qazaxistanê jî dike.

Rustem Biroyî (1991-1993), Mihemedê Misto (1994-1998) redaktorî û berpirsiyariya giştî ya rojnameyê hildane ser milên xwe. Herçî Hesenê Hecîsilêman e, ji sala 1998an heta roja îro her tiştê rojnameyê ye. Ew hem hemalê rojnameyê, hem nivîskarê wê, hem jî belavkarê wê ye! Ev 'xortê 60 salî' bi dil û can, di nav serma û seqema zivistanê û germa havînê de bi eşq û kelecaneke mezin kar û barê kovar û rojnameyê dike.

Bi alîkariya karsazên kurd tên çapkirin

Jiyana Kurd mehê du caran, Nûbar jî salê du caran ji xwendevanên xwe re dibêje 'merheba' û behsa jiyana Kurdên li çar parçeyên welat, Rûsya û Qefqasan dike. Tîraja Jiyana Kurd 2500 e, tîraja Nûbarê jî 1000 dane ye. Nûbar 96 rûpel e, lê Jiyana Kurd 4 rûpel e.

Nûbar bi 200 tengeyî ku dike 12 dolar, Jiyana Kurd bi 20 tengeyî ku dike 2 dolar tê firotin. Lê bi qasî ku hîn dibim, her du berhem jî bi piranî belaş têne belavkirin. Dewlet destûra weşana kurdî dide, lê alîkariya aborî nake. Lewma jî Kinyazê Îbrahîm û Hesenê Hecîsilêman malavahiya karsazên kurd dikin û dibêjin ku ew ji bo alîkariyê texsîr nakin.

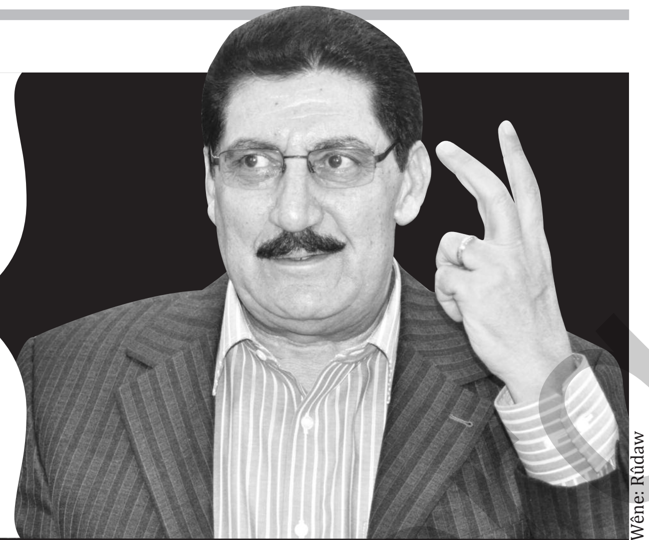
Rûdaw, Azadiya Welat, Xebat û Le Monde Diplomatique Kurdî nakevin destê wan

Nûbar û Jiyana Kurd, herêmên wekî Alma Ata, Astana, Taldikorxan, Çimkent, Taras, Qarataw, Qeşqebûlax, Îssîk, Kaskilên û Cambûlê jî di nav de, hema bibêje li tevahiya komara Qazakistan û Qirqizîstanê, cihê ku Kurd lê hene, tê belavkirin. Beşek ji wan jî diçe nav Kurdên Moskowa û Krasnadarê.

Hesenê Hecîsilêman diyar dike ku têkiliyên wan bi kovar û rojnameyên mîna Riya Teze (Ermenistan), Dengê Kurd, Diplomat (Azarbaycan), Dostanî, Dengê Jinan, Kurdistana Azad (Rusya), Xebat (Başûrê Kurdistanê) re hene. Hecîsilêman kêfxweş e ku rojnameyên bi navê Rûdaw, Azadiya Welat, Xebat û Le Monde Dîplomatique Kurdî derdikevin, lê ji ber ku wekî kaxez ev weşan nakevin destên wan ew xemgîn in: "Em dixwazin têkiliyên me geştir bin, em kovar û rojnameya xwe ji wan re, ew jî kovar û rojnameyên xwe ji me re bişînin."

Sekreterê Polîtburoya PDKê Fazil Mîranî:

Em ji bona Kurdên Sûriyê nabin biryarder, em tenê dikarin rê nîşanî wan bidin

Wêne: Rûdaw

Sekreterê Polîtburoya Partiya Demokrat a Kurdistanê, Fazil Mîranî di vê hevpeyvîna ligel Rûdawê de behsa avakirina hikûmeta nû ya Herêma Kurdistanê, boçûnên partiya xwe derbarê pêkhateya vê hikûmetê û beşdarîkirina opozisyonê dike. Ew bi pêwîst dizane ku pêwîstiya herdu aliyan bi wê yekê heye ku dubare rewşa xwe di ber çavan re derbas bikin. Mîranî herwiha derbarê kongreya nîştîmanî ya Îraqê bo çareserkirina tengasiya niha ya siyasî li Îraqê dibêje ku Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî amade ye li Bexda jî beşdarî wê kongreyê bibe, lê bi mercê ku amadekariyên pêşdem bo kongeryê hatibin encam dayîn.

» Em ne ligel rakirina Malikî ne û nabin serê rimê bo ti kesî

» Raya opozisyona sûrî li hember daxwazên gelê Kurd guheriye

Rûdaw: Li ser asta Îraqê niha amadekarî bo kongreya niştimanî tên kirin, lê Hevgirtina Îraqiye da pêşiya encaman û serokê wê Eyad Elawî got eger kongre bi ser neket, bila Hevgirtina Niştimanî ya Nûrî Malikî rabikin û kesekî din bikin serokwezîr, an jî hilbijartinên pêşdem bên kirin. Hûn ligel wêya ne ku Malikî bê rakirin?

Fazil Mîranî: Nexêr, em wek Kurd nabin serê rimê bo ti kesî. Em hewl didin peymana Hewlêrê serî bigire, demeke diyarkirî datînin bo cîbicîkirina wê. Pêbendiyên serketina kongreyê jî ji vir dest pê dikin. Lê belê eger Malikî amade nebû van tiştan bike, kongre têk diçe û wê demê kongre neyê girêdan baştir e. Bi baweriya min ev gaveke erênî ye ku Hevgirtina Îraqiye dibêje Malikî rakin û yekî din ji Hevgirtina Niştimanî deynin, berê digotin her divê Elawî serokwezîr be, ev xaleke alîkare ji me re. Lê pêwendiya me û Şîeyan ne pêwendiya miletekî û serokwezîrekî ye, lê pêwendiya miletekî û mezhebekî serekî yê Îraqê ye. Lewra ev kes eger sibe jî nemîne, hevbendiya me û Şîeyan her dimîne, lê em nabin beşek ji hevrikiya mezhebî. Kêşeya me ya netewî heye û em dixwazin bi rêya destûr çareser bikin.

Lê tê hestkirin ji dema ku ev krîz peyde bû, Kurd û Sunnî zêdetir ji hev nêzîk bûne.

Sunniyan xwe nêzîkî Kurdan kirine. Sunnî bûn ku dijî maddeya 140ê bûn û dijî destûr û federaliyê bûn û bi ser de jî dijî hebûna baregehên partiyên kurdî bûn li Musilê, dijî yasaya petrolê û butçeya Pêşmergeyan û her tiştî bûn. Jixwe ew ne Şîe bûn, Şîe bo van hemû xalan amade bûn, lewra em ji wan nêzîktir bûn. Rast e, em wek mezheb Sunnî ne, lê zêdetir nêzîkî Şîeyan in, ji ber ku daxwazên me qebûl dikin. Niha jî ku Sunnî hatine û dibêjin me helwêstên xwe yên berê serast kirine tiştekî baş e. Hatine dibêjin hinek ji me tundrew bûn û hişk bûn li hember gelê Kurd û hinek ji helwêstên me li hember Kurdan ne rast bûn, ev pir baş in, lê van tiştên ku li cem me dibêjin bila keremkin bi awayekî eşkere di medyaya xwe de bêjin. Çawa vekirî li dijî daxwazên Kurdan bûn, niha jî bila vekirî bêjin maddeya 140ê rewa ye û federalî bo Kurdan mafekî destûrî ye, bêjin ku ji sedî 30ê xelkê Mûsilê Kurd in.

Çend caran hat ragihandin ku Serokê Herêma Kurdistanê naçe Kongreya Nîştimanî ya Îraqê, eger li Bexdayê bê sazkirin. Ew ji ber çi naçe?

Bi rastî serok tiştekî wisa negotiye, nexêr serok wê biçe Kongreya Nîştimanî, lê bi mercê ku komîteya amadekariyên kongreyê pêwîstiyên serketina kongreyê misoger kiribin. Em kongreyê saz nakin tenê bi armanca sazkirina kongreyê. Ango Mam Celal û kek Mesûd bi hemû giraniya xwe ya siyasî biçin kongreyê rûnin, rûxweşiyê bikin, nan bixwin û ti lihevhatineke siyasî jê dernekeve, bi taybetî ku ev kongre bi pêşdestiya Kurdan bi xwe bû. Pêşdestiya Mam Celal bû û kek Mesûd piştevanî lê kir. Me gotiye ev kongreye û divê beriya wê li ser xalên rûniştî lihevhatin bê encam dayîn, lê ne ku hemû gotûbêjan bibin nava kongreyê. Ji ber ku kongre eger bi vê corê be ew sernakeve. Ti pirsgirêkeke me derbarê cihê sazkirinê kongreyê de nîne, li Bexda, Mûsil, Kerkûk yan Silêmaniyê be. Bo me cîh ne girîng e, lê niyet û encamên kongreyê girîng in.

Ango kek Mesûd diçe?

Eger lihevhatineke pêşdem hatibe encam dayîn, ji ber ku ev di berjewendiya Îraq û Kurdan de ye jî. Çend baş e ku kongreyeke nîştîmanî ya Îraqê di vê rewşê de bi pêşdestiya Kurdan bê encam dayîn û Kurd bibin "hêka qepanê" ji ber ku ev demek bû digotin "êdî Kurd ne hêka qepanê ne". Lê diyar bû ku her wisa ye û em divê ser vê rolê berdewam bin û vê hevsengiyê biparêzin. Bingeha Kurdan di vê proseya siyasî de ne tenê ji ber 50 kursiyên parlemenê ye, lê ji ber giraniya netewa Kurd e û ji ber serkirde û rêberên Kurdan e.

Gelo kabîneya dahatî di warê hejmara wezaretan weke xwe dimîne?

Bi baweriya me ev hejmara wezaretan eger zêde nebe, ne kêm e. Xala duyem, ev stûnên ku di dema xwe de hatine danîn bi razîbûna herdu aliyan bû. Xala sêyem, ev dimîne ser encamên mufateheya opozisyonê. Eger opozisyon hat nava hikûmetê, wê demê bêguman wê ev stûn bên têkdan û ev wezaret hemû bo PDKê û YNKê namînin.

Van tiştên ku li cem me dibêjin bila keremkin bi awayekî eşkere di medyaya xwe de bêjin. Çawa vekirî li dijî daxwazên Kurdan bûn, niha jî bila vekirî bêjin maddeya 140ê rewa ye û federalî bo Kurdan mafekî destûrî ye.

Hûn amade ne wezaretên girîng bidin opozisyonê, eger beşdar bibin?

Eger ew biryara hatina nav hikûmetê bidin, em ê civînan pêkbînin û wê demê wê cidîbûna hevpariyê bikeve rojevê. Em eger piştrast bin ku ew bi niyeta hevpariyê ligel me ne, we demê ev wezaret di destê Goran yan YNK û PDKê de be, ne girîng e. Wezaret girîng e, lê ji vê girîngtir ev wezîre ku tê destnîşan kirin. Ez bi xwe dibînim ku hemû wezaret girîng in, ji ber ku eger ne girîng bin, ew nabin wezaret, lê kî wê li serê wan wezaretan be? Em û YNK û aliyên ku beşdarî hikûmetê dibin divê em xelkê bo xebatê bibînin, lê ne karî bo xelkê bibînin. Em divê îmkanan bibînin û wan tevlî hikûmetê bikin, ji ber ku erkekî gellek mezin ser vê hikûmetê heye. Erkên siyasî, aborî û xizmetkarî. Loma pêwîstiya me bi wê yekê heye ku em xelkên xwedî îmkan peyda bikin. Vêca ligel vê divê em encamên hilbijartinan jî bigrin berçav bo dabeşkirina wezaretan. Lê hêviya min eve ku opozisyon beşdarî vê hikûmetê bibe û em vê weke meseleyeke girîng dizanin. Loma divê PDK û YNK sînga xwe firehtir bikin û destê wan jî vekirîtir be.

Nêçîrvan Barzanî dixwaze di vê hikûmetê de çi pêkbîne?

Dixwaze ji berê vekirîtir be ligel gelê xwe, vekirîtir be ligel medyayê û ligel opozisyonê, herwiha hikûmeteke saziyan avabike ku destêwerdana partîtî têde nebe.

Nîvê vê mehê şandeke opozisyona sûrî bi serokatiya Burhan Xelyûn hat Hewlêrê û Serokê Herêma Kurdistanê dîtin. Tê gotin ku ev serdan ji bo hevnêzîkkirina Civata Niştimanî ya Kurd û opozisyona sûrî di bin banê Civata Niştimanî ya Sûrî bû. Ev yek rast e?

Serokatiya Herêma Kurdistanê, ne ku YNK û PDKê, pêşî hewl da ku Kurdên Sûriyê bike yek. Tirsa me ew bû ku parçe bibin û hinek ji wan herine cem desthilatê û hinek herine ba opozisyonê û di encamê de tiştekî bi dest nexin. Cihê mixabiniyê ye ku ne tiştekî zelal ê opozisyonê ji bo Kurdan hebû û ne jî hikûmeta Sûriyê tiştekî berçav ji Kurdan re kiriye, lewra bi me baş bû Kurd lez nekin û nebin beşekî çalak ê opozisyonê û alîkariya hikûmetê jî nekin li dijî opozisyonê, di vê navê de wek çavdêr bimînin. Dûre opozisyonê bi xwe daxwaz kir ku li vir aliyên kurdî bibînin, lê em ji bona Kurdên Sûriyê nabin biryarder, em tenê dikarin rê nîşanî wan bidin. Em di wê baweriyê de ne jî ku raya opozisyona sûrî li hember daxwazên Kurdan guheriye.

Hevpeyvîn:
Selam Sadî û Hîvîdar Ehmed

Wêne: Rûdaw

Berpirsê ofîsa balyozxaneya Îtalya li Hewlêrê, *Simony De Santi:*

Di 6 mehên borî de 600 şîrketên îtalî hatine Kurdistanê

Berî 5 mehan balyozxaneya Îtalya li Bexdayê, biryara vekirina ofîsa xwe li bajarê Hewlêrê da û tê çaverêkirin jî ev ofîs di siberojê de bibe konsûlxane. Berpirsê vê ofîsê Simony De Santi, ji destpêka vekirina vê ofîsê ve hatiye Kurdistanê û di hevpeyvîneke de ligel Rûdawê ragihand xurtbûna pêwendiyên aborî yên Herêma Kurdistanê ligel Îtalyayê wisa kiriye ku vê ofîsê vekin û got "heya niha nêzîka 600 şîrketên îtalî hatine Herêma Kurdistanê."

Rûdaw: Ev 5 meh in hûn li Kurdistanê ne, nêrîna we li hember Herêma Kurdistanê çi ye?

Simony De Santi: Ev 5 meh in me ev ofîs vekiriye, ev niyeta me bû ku hebûna xwe li Herêma Kurdistanê berfirehtir bikin. Jiber ku bo avakirina Îraqê herêmeke pir girîng e û hebûna me jî li vir vedigere wê yekê ku gellek şîrket û bazirganên îtalî li vir hene û bi baweriya me jî Herêma Kurdistanê dikare roleke girîng di pêşxistina aboriya hemû Îraqê de bilîze.

Çend caran Serokê Herêma Kurdistanê ji aliyê hikûmeta îtalî hatiye vexwendin, pêwendiyên dîplomatîk yên Îtalya û Herêma Kurdistanê di çi astê de ne?

Bêguman me bi rêya balyozxaneya xwe li Bexdayê hebûna xwe li tevahiya Îraqê fireh kiriye û her wek welatên din ku li vir ofîs û konsulxane vekirine, em jî dixwazin li vir hebûna me hebe û pêwendiyeke me ya xurt ligel Kurdistana Îraqê hebe.

> **Îtalya wek dewleta yekemîn di sala 2007ê de pêşangeha navdewletî li Kurdistanê vekir.**

Êdî asta pêwendiyên we yên aborî çawa ye?

Bawer dikim ev xaleke serekî bû ku hebûna xwe li vir. Berî ku ev ofîs jî bê vekirin, me çend şîrket û bazirganên îtalî li Kurdistanê dîtibûn. Îtalya di sala 2007ê de yekemîn welat bû pêşangeha navdewletî li vir vekir û ji hingî ve jî berdewam bûn û berî çend mehan me konferanseke mezin saz kir. Van çalakiyan asta pêwendiyên aborî bilind kirin. Niha jî em di qonaxekê de ne ku roj bi roj şîrketên îtalî bêtir bi geşbûna vê herêmê dizanin û dixwazin tevlî bibin, me hewl daye ku bi berdewamî agahiyên tevahî derbarê rewşa Herêma Kurdistanê bidin wan şîrketan.

Gelo amarên we hene ku niha çend şîrketên îtalî li Herêma Kurdistanê hene û bêtir di kîjan waran de kar dikin?

Bêguman hertim pêwendiya me ligel şîrketan heye û rola me jî li vê ofîsê ew e ku di navbera şîrketên îtalî û kurdî de pêwendiyan çêkin. Bi awayekî giştî nêzîka 250 şîrketên kurdî daxwaza vizeyê ji me kirine ku herine Îtalya û di hundirê 6 mehên borî de jî bo encamdana karê hilberînê di gelek waran de wek endeziyarî û avakirinê, nêzîka 600 şîrketên îtalî hatin Herêma Kurdistanê. Herwiha çend şîrketên taybet hene di warê çandiniyê de kar dikin. Ji aliyê dinê, di dirustkirina kelûmelên nav malan de Îtalya navdar e, wek dibînin jî pirraniya otêlên ku hatine vekirin, kelûmelên nav wan bi pirranî îtalî ne.

Gelo li vê ofîsê dikarin vîzeyê bidin welatiyên Kurdistanê?

Ji ber ku em hê jî ofîsa balyozxaneyê ne, em nikarin li vir vîzeyê bidin, lê hevwelatî dikarin ji vir daxwazê bikin û em dozên wan dişînin Bexdayê û ew vîze dikin. Heya niha jî ji ber geşbûna aborî ya Herêma Kurdistanê, pirraniya daxwazkerên vîzeya îtalî, bi mebesta bazirganiyê ye.

Tu pilaneke we tune ku bûrsa xwendinê bidin xwendekarên zanîngehên Kurdistanê da ku li Îtalyayê bixwînin?

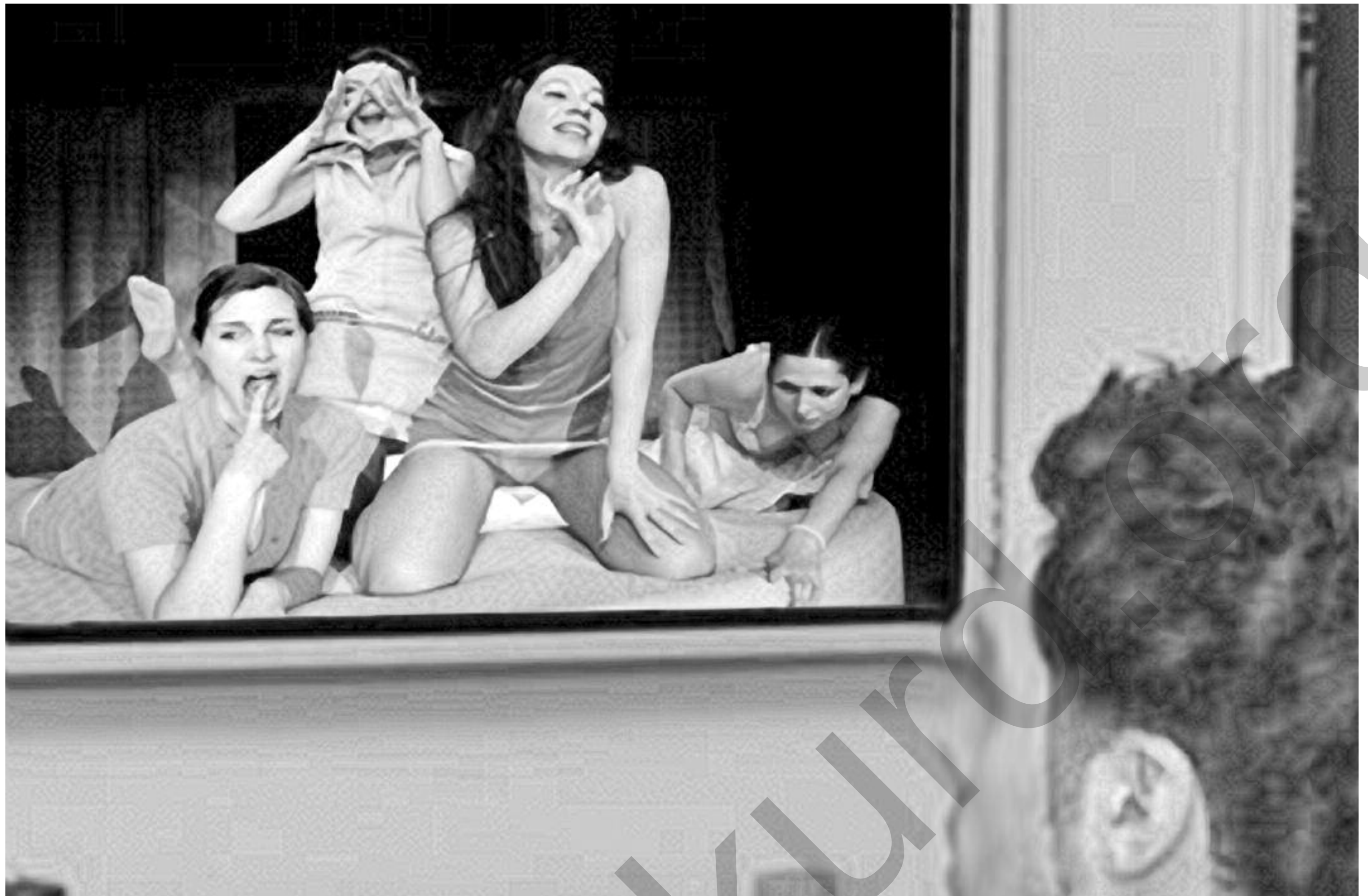
Her ji niha ve bernameya me ya borsayên xwendinê hene li balyozxaneya me li Bexdayê û bi rêya vê bernameyê jî çend xwendekarên kurd çûn Îtalya û li wir dixwînin. Ev jî tişteke ku niha em li ser kar dikin ligel herdu aliyên hikûmeta îtalî û hikûmeta Herêma Kurdistanê.

Herêma Kurdistanê wisa hatiye nasîn ku bo Xrîstiyanên Îraqê cihekî aram e û di hundirê çend salên borî de bi sedan Xrîstiyanên başûrê Îraqê hatine Kurdistanê, hûn wek hikûmeta Îtalya û li gor nêzîkiya we ji Vatikanê, çawa berê xwe didin vê helwêsta Kurdistanê?

Ev tiştekî girîng e û li hinek cihan rewşê wisa xwestiye ku Xrîstiyan li cihên xwe nemînin, bi baweriya me Herêma Kurdistanê bi ciddî rastî vê mijarê hatiye.

Her wek pirraniya welatên rojava, penaberên îraqî li Îtalya jî dijîn, gelo hûn dizanin ku çend Kurd yan îraqî li Îtalyayê dijîn?

Revenda penaberên îraqî, ligel ku ne zêde ye, lê civateke zindî ye nemaze li bakurê Îtalyayê, bi tevahî hejmara wan nizanim, lê nêzîka 10-20 hezar îraqî li Îtalyayê dijîn

Li Almanyayê % 24 bikaranîna înternetê bo malperên pornoyê ye

» **Eren Keskin:** Dadgehên Tirkiyeyê mêran diparêzin

» **Reinert-Buck:** Li Almanyayê salê 12 jin bo namûsê tên kuştin

Mehmet Sebatli

Tevgera Jinan a Demokratîk a Ewropayê (ADKH) di çarçoveya kampanyaya li dijî tundiya li himberê jinan de dest bi çendîn çalakiyan kiriye. Kampanya ku di 25ê Mijdara 2011ê de dest pê kiriye, wê bi panelan, meşan, hevdîtinen jinan û bernameyên taybet heta 25ê Mijdara îsal bidome. Di yekemîn panela ADKHê ya li Kolnê de, parêzer û çalakvana mafê mirovan Eren Keskin û Angelika Reinert Buck derbarê tundiya li dijî jinan li Kurdistan, Tirkiye û Almanyayê nûtirîn statîstîkên di destê xwe de eşkere kirin. Panela ADKHyê roja 28ê Çileyê di bin navê “Bêdengî tundiyê vedişêre” li bajarê Kolnê pêk hat û derdorê 60 jin beşdarî panelê bûn.

“Kuştina jinan polîtik e”

Eren Keskin ji ber pirsgirêkek burokratîk nekarî ji Stenbolê birêkeve û tevlî panelê bibe, lewma Keskîn bi rêya telefonê tevlî panelê bû. Keskin di axaftina xwe de bal kişand ser binavkirina tundiya li dijî jinan û got, “Nabe ku em vê pirsgirêka giran ya civakî ji sîstema dewletê cuda bikin.” Keskin got pirsgirêk ne tenê di navbera mêr û jinan de ye û axaftina xwe wiha dom kir: “Dewlet bi xwe wek sîstemek li dijî jinan hatiye saz kirin û wisa jî dixebite. Di bin çavan de li dijî gellek jinan destdirêjiya zayendî, çi bi destan, çi bi gotinan, çi bi tazîkirina jinan, tê kirin. Ev yek di salên 90î de gellek zêde bû, lê hêjî bi dawî nebûye û niha jî bêtir di dadgehan de ev nêzîkbûn didome.”

Parêzera çalak ya mafê mirovan Eren Keskin diyar kir ku dewlet heta sala 2005ê şirîkê hemû tundiya li dijî jinan bû û got ku piştî têkoşîna jinan a girseyî, di yasayan de hinek guhertin hatine kirin. Keskin bûyera N.Ç. ya 12 salî û biryara dadgehê bi bîr anî û got, “Li gel hinek guhertinên yasayî, di prtatîkê de zêde tiştek neguherî. Yasa zarokek 12 salî sûcdar dibîne, lê zilamên ku destdirêjiya wê kirine azad dike. Heta niha ti polîs û leşkerek bi mebesta tundî û destdirêjiya jinên binçavkirî nehatiye girtin û ceza nestandiye. Lewma çiqas mêr li gund û bajaran jinan bikujin jî, ev kuştin ne bûyerên kesayetî ne, lê bi sîstemê ve girêdayî ne û siyasî ne.”

Ji saziya jinan, Frauenverband Courage, Angelika Reinert-Buck, jî bi statîstîkên destdirêjiya li dijî zarokan li Almanyayê dest bi axaftina xwe kir û got ku di sala 2003ê de li dijî 19.477 zarokan tundî, an jî destdirêjiya zayendî, bi gotin û bi fîzîkî, hatiye kirin û got ku ji sedî 77ê van zarokan keç bûn. Angelika Reinert-Buck diyar kir ku li Almanyayê salê nêzîkî 40 hezar jin neçar dimînin ku ji malê birevîn û diçin malên hewandina jinan û got ku gellek ji wan jinên penaber in.

Salê nêzîkî 40 hezar jin neçar dimînin ku ji malê birevîn û biçin malên hewandina jinan, gellek ji wan jinên penaber in.

Wêne: Rûdaw

“Li Amanyayê 400 hezar jin laşfiroşiyê dikin”

Nûnera Frauenverband Courage, Reinert-Buck, di axaftina xwe de da zanîn ku ligel li Almanyayê yasa jinan diparêzin jî, dîsa gellek bûyer li dijî jinan rû didin. Reinert-Buck bal kişand ser sinetkirina keçan û got ku “Li Almanyayê, li gor lêkolînên saziya me, bi metodên ne yasayî û bi rêyên veşartî salê nêzîkî 3 hezar keç tên sinetkirin. Herwiha dîsa li Almanyayê salê 12 jin ji bo namûsê ji aliyê xizmên xwe ve tên kuştin. Bêtirê van keç û jinan ji Tirkiyeyê û Kurdistanê, Îraq û Afganistanê ne. Ji aliyê din, di sala 2010ê de li Almanyayê 3443 zewacên bi zorê hatine kirin.”

Reinert-Buck da zanîn ku li Almanyayê destdirêjiya zayendî bêtir di cihê kar de û bêtir li dijî jinên ciwan û yên biyanî tê kirin. Reinert-Buck di dawiya axaftina xwe de bal kişand ser sektora seksê li ser înternetê û li kolanan û got: “Li gor statîstîkên Yekîtiya Ewropayê, salê 500 hezar jin ji welatên wek Bulgaristan, Ukrayna, Romanya, Polonya û Rûsyayê bo laşfiroşiyê tên rojavayê Ewropayê û tê texmînkirin ku salê 31,6 milyar Dolar ji laşê van jinan tê qezenckirin. Ev sektor di deh salên dawî de li Ewropayê ji sedî 400 mezin bûye. Niha tenê li Almanyayê derdora 400 hezar jin laşfiroşiyê dikin ku zêdeyê wan ji welatên Rojhilatê Ewropayê hatine.” Reinert-Buck herwiha bal kişand ser pornografiya li ser înternetê û got ku “rojê 200 malperên pornoyê yên nû tên vekirin û bikaranîna înternetê li Almanyayê ji % 24 bo malperên pornoyê ye.“

PYD divê ji karwanê Kurdistanê dûr nekeve

Bayram Ayaz

Piştî ketina rejîma Qedafî navenda guherînên pêvejoya “Buhara Erebî” ji bakurê Afrikayê derbasê Rojhilata navîn bû. Li vê derê xeleqa herî hestiyar û ziravik ya li ber ruxandinê, rejîma Sûriyê ye.

Sedemên bûyerên li Sûriyê diqewimin rejîma totaliter a Bees e. Rejîm di destê malbat û elîtekî Elewî û hevalbendên wan de ye. Rejîmeke zalim e. Hemû muxalifan, herwisa Kurdan jî gellekî ji ber zilma rejîma Bees kişandiye. Ev zilm bûye sedemê nerazîbûn û dijberiyeke xurt. Tişta îro xelkê dikişîne nav serhildanan ev zordarî ye. Beesî îdia dikin ku destên ji derve van serhildanan rêdixin. Ev îdiayeke pûç e. Laşê bê birîn hewceyê derman nine. Her rejîmeke totalîter rojekî îla rûberûyê muxalefetê dibe.

Ji aliyê din ve Sûriye bûye meydana nakokiyên navnetewî û herêmî jî. “Şerê veşartî” yê di navbera Amerîka, welatên rojava, Îsraîl û Îranê de û her wisa nakokiyên navbera hêzên rojavayî û Rusya-Çînê de, gellekî ji wan li Sûriyê rû didin. Wek dewletên herêmî Tirkiye, Îran û Erebistana Siûdî jî li gorî berjewendiyên xwe destê xwe dixin nava van buyeran.

Li Sûriyeyê şerê guherîna rejîmeka demê “şerê sar” didome. Sûriye hevalbendekî Yekîtiya Sovyetê bû û îro jî Rûsya naxwaze Sûriyê ji dest berde. Şerê mezhebî (nakokiya sunîtî û şiatî/alewîtiyê) ya hezar û çarsed salan, îro li Sûriyê wek alavekî siyasetê û desthilatê tê bi karanîn. Sûriye pireya navbera Îranê û Hizbullaha Lubnanê ye. Em dikarin bêjin morika pişta kembera Şia-Alewî ye. Di demekî de ku li Bexdayê jî Şia di desthilatê de xurt dibin, helbet eniya Şia/Alewî naxwaze li Şamê desthilatê bi hêsanî ji dest berde.

Gelo wê pêvejo bi çi cureyî şekil bigre, ne diyar e. Lê noqteyekî zelal e: Sûriye êdî weke xwe namîne. Sûriye wê biguhere. Ev guherîn wê çiqasî bajo ne diyar e, lê dibe ku ev yek demekî nêzîk biqewime, dibe ku çend mehan bidome!

> **Sûriye bûye meydana nakokiyên navnetewî; Kurd divê xwe ji guherînan re amade bikin.**

Li Sûriyê zêdetirî du milyon Kurd dijîn û parçeyekî welatê me di nav sînorên vê dewletê de ye. Kurd divê xwe ji guherînan re amade bikin. Rojavayê Kurdistanê gellekî nêzî azadiyê û serbestiyê ye. Xelkê me yê “binxetê” hê berî heşt salan di adara 2004ê de şiyanên xwe nîşan da. Di demeke kurt de bajar û qezayên kurdan lê pirpanî ketin destê Kurdan. Mixabin wê demê konjonktura navneteweyî û herêmî dest neda. Lê îro şert û merc li berjewendiya Kurdan in. Kurd dikarin ji vê yekê sûdê wergirin û bibin xwedî desthilata herêmên xwe. Lê ev yek tenê bi yekrêziya tevgera welatparêz mimkûn e.

Tevgera welatparêz roja 26.10.2011 li Qamişlo gavekî dîrokî avêt. 11 rêxistinan yekrêziya xwe honand û Meclisa Niştimanî ya Kurdên Sûriyê avakirin. Roja 28./29.01.2012 jî li Hewlêrê Kongreya Revenda derveyê welat çêbû. Serokatiya siyasî ya Kurdistana azad jî gavekî dîrokî avêt û bi aşkere piştevaniya tevgera rojava kir.

Piştî vê kongreyê bi raya me, karwanê azadiya Rojavayê Kurdistanê êdî ket ser rê! PYD bi vî karwanî re ye, ne pê re ye hê bi temamî ne diyar e. Ev cihê dilêşiyê ye. PYD divê ji vî karwanî dûr nekeve. KCK rexne li Kongreya Hewlêrê digre. Ev neheqî û şaşiyekî mezin e. Hêviyên ji Esed-rejîma Bees û hesabên li ser kembera Şia/Alewî, suwariya hespê mirî ye. Ne pêwist e, em li dijî kembera Şia xwînê birêjin, dibe ku ev ne karê me Kurdan be. Vê yekê divê her Kurdekî serwext bizane.

ROJ TV û Lîstokên Navdewletî

Ahmet DERE

> Digel peymanên fermî, şîrketa fransî Eutelsat rojekê beriya civîna senatoyê weşanên Roj TV birî.

Tê zanîn ku roja 22yê meha Kanûnê Meclîsa Fransayê derbarê jenosîda Ermeniyan de pêşniyazqanûnek qebûl kir û roja 23yê Çileyê jî heman qanûn ji aliyê senatoyê ve hate erê kirin. Piştî ku Meclîsa Fransayê heman pêşniyazqanûn qebûl kir, dewleta tirk kete nava helwestekê tûnd û li dijî Fransayê curbecur gef xwarin. Lê belê, piştî ku senatoyê heman qanûn erê kir, heman dewleta tirk zêde deng dernexist. Wisa diyar e ku piştî demekê kurt ev mijar wê were ji bîr kirin.

Hin xwendevan dikarin bînin bîra xwe ku mijara jenosîda Ermeniyan di sala 2001ê de ketibû rojeva Fransayê. Di heman salê de Meclîsa Fransayê ev jenosîd nas kir û ji heman demê vir ve, ligel jenosîda Cihûyan, ya Ermeniyan jî li heman welatî, bi awayekî fermî hatiye nas kirin. Lê belê di 2001ê de rayedarên dewleta tirk zêde deng dernexistin, çapemeniya tirk jî li ser mijarê pirr nesekinî.

Bêguman sedemên rayedar û çapemeniya tirk hebûn. Weke tê zanîn di salên destpêka 2000î de niqaşên derbarê destpêkirina guftûgoyên di navbera Yekîtiya Ewropayê-Tirkiyeyê de pirr gur bibûn. Beriya ku Fransa jenosîda Ermeniyan nas bike, di navbera rayedarên Fransa û Tirkiyeyê de konsensûsek hate çêkirin. Li gorî heman konsensûsê, divê Tirkiyeyê deng dernexistiba û Fransa jî derbarê guftûgoyan de piştgiriya wê kiriba. Wisa jî bû. Bi alîkariya Fransayê, di Hezîrana 2005ê de, guftûgoyan dest pê kirin.

Di navbera 2001 û 2011ê de mijara jenosîda Ermeniyan zêde nekete rojeva herdu welatan. Lê belê car caran dihate dîtin ku Nicolas Sarkozy li ser heman mijarê hesabê hilbijartinan dikir. Bi munasebeta hin serdananên xwe, yên li Ermenistanê, bal dikişand ser heman mijarê. Di dawiya 2011ê de, dema ku pêvajoya hilbijartinên serokkomariyê dest pê kir, partiya Sarkozy UMP kete hereketê. Û parlementera heman partiyê Valérie Boyer pêşniyazqanûnek amade kir û xiste rojeva Meclîsa Neteweyî ya Fransayê. Bi vê pêvajoyê ve dewleta tirk jî hişyar bû û kete nava hejmarek planan. Rayedarên dewleta tirk baş dizanibûn ku wê heman pêşniyazqanûn qebûl bibe, lê belê wan dixwestin tiştekî ji Fransayê biqetînin, hemû hewldanên wan ji bo heman armancê bûn.

Piştî ku dadgeha Danîmarkayê derbarê ROJ TV de biryar girt, rayedarên dewleta tirk ketin nava hewldanên curbecur ku kelemekê biafirînin. Di vê xalê de mijara ROJ TV kete rojeva rayedarên herdu welatan. Careke din Kurd weke qurban hatin bijartin. Û, digel peymanên fermî, şîrketa fransî Eutelsal di 22ê Çileyê de, rojekê beriya civîna Senatoya Fransayê, weşanên ROJ TV birî. Lewre, piştî biryara senatoyê, ne li Tirkiyeyê û ne jî di qada navneteweyî de zêde deng ji hikûmeta AKPê derneket. Di nava demeke nêz de wê têkîliyên Tirkan û Fransayê bikevin asteke normal.

Careke din hate dîtin, dema ku berjewendî dibin mijara gotinê, dewletên ku ji xwe re dibêjin “Em bêşiga demokrasiyê ne“ her tiştî ji bîr dikin û tenê li xwe difikirin. Divê em Kurd jî ji van helwestan baş dersan derxin û li gorî wê gavan biavêjin. Hêvîdar im ku em ê ewqasî bi aqil bin.

Nexweşiya Alzheimer kujer e

» Diyarkirina Alzheimer ne hêsan e û heta çend salan jî nexweşî dikare veşartî bimîne

» Heta niha ti çareseriyek û dermanek nehatiye dîtin bo nexweşiya Alzheimer

Ev nexweşî di sala 1906ê de ji aliyê doktorekî derûnî yê alman bi navê Elwis Alzheimer hat diyarkirin, dû re her bi navê wî hat naskirin. Ev nexweşî cûreyeke ji gêjbûniyê ye û di temenê pîrîtiyê de yek ji nexweşiyên pir belav e û çareseriyeke wê ya tevahî jî tune.

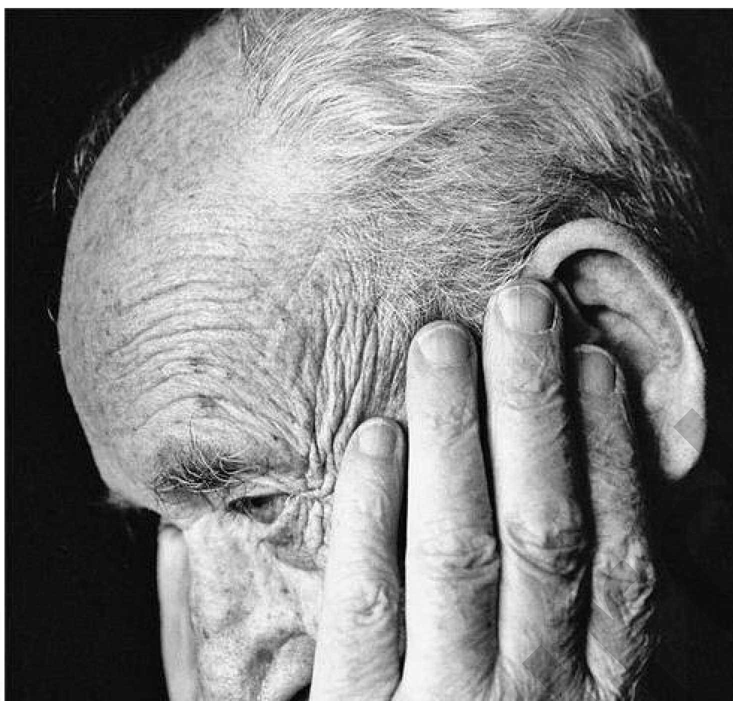
Alzheimer bi pirranî di ser temenê 65 saliyê re kifş dibe, lê nîşanên wê û destpêkên wê dikarin di temenekî zûtir de jî derkevin. Li gor amareke rêxistina saxlemiya cîhanî WHO di sala 2006ê de 26.6 milyon kes li cîhanê bi vê nexweşiyê ketine. Alzheimer yek ji nexweşiyên wek AIDSê yê bêderman e ku lêkolînên zêde li ser tên kirin.

Nîşanên vê nexweşiyê ji guşareke zêde ya derûnî dest pê dikin ku ew jî jibîrkirina wan tiştan e ku mirov nû fêrî wan bûye. Di dema derketina vê nîşanê de jî nexweş rastî testa şiyana hiş û fikrînê tê.

Ligel pêşketina qonaxên nexweşiyê de, kesê nexweş bêzar dixuye, zû heyecan digire û herwiha di dema axaftinê de zehmetiyê dikişîne, piştre bîreweriyên xwe ji dest dide û pir caran jî arezûya dûrketinê ji malbat û civakê dike.

Diyarkirina nexweşiyê ne hêsan e û dikare heya çend salan neyê diyarkirin, lê belê bi giştî di nava 7 salan de dikare bê diyarkirin û pirraniya nexweşan jî heya wek nêzîka 14 salan piştî diyarkirina nexweşiyê dijîn.

Ji bo diyarkirina Alzheimerê hê jî têgihiştineke tevahî tune û çend lêkolîn amaje didin ku dibe hoyê wê girêdayî westiyana mejî be, lê bawerî wisa ye ku ji sedî 1 heya 5ê nexweşan ji ber sedemên mîratî nexweş dikevin ku ew jî ne rêjeyeke zêde ye û sedemê serekî yê derketina nexweşiyê hê jî nayê zanîn.

Her çiqasî carina nûçeya dîtina dermanê rawestandina zêdebûna nexweşiyê belav dibe, lê heya niha çareseriyek nehatiye dîtin bo nexweşiyê ku baş bike yan baweriyê çêbike, lê dibe ew çareseriyên ku hene tenê alîkariya nîşanan dikin.

Hemû ew hewldanên ku heya niha bo dîtina dermanekî vê nexweşiyê hatine dayin, ne serketî bûn, lê hatiye pêşniyarkirin ku çend rahênaneke mejî û laş û herwiha handana jîrî û rêkûpêkiya demên xwarinê li ser paşxistina nîşanên vê nexweşiyê bandor dikin.

Rûnê zeytûnan û rûnê gulberojan bo dil ne xirab in

Êdî xwarinên sorkirî nabin sedema pêketina nexweşiyên dil wek ku hatiye belavkirin, lê bi mercê ku ev rûnê xwarin pê tê sorkirin rûnê zeytûn yan gulberojan be.

Lêkolîna ku di kovareke pizîşkî ya Brîtanî de hat weşandin derxist holê ku têkiliya navbera xwarinên sorkirî ligel çêbûna nexweşiya dil tune.

Lê Saziya Dil a Brîtanî piştî vê lêkolînê hoşdarî da ku di bikaranîna xwarinên sorkirî de lez neyê kirin. Vê dezgehê amaje da vê yekê jî ku xwarinên navçeyên navîn ji xwarinên Brîtaniya tendirusttir in.

Lê Mamosteyê Zanîngeha Regensburg a Almanya, Prof. Michael Leitzmann dibêje têkiliya navbera nexweşiyên dil û xwarinên sorkirî nayê wateya ku êdî zerara tendirustî ya van corê xwarinan tune. Ji ber ku germikên bilind ên xwarinê di wan de heye û dibin sedema qelewiyê.

Pisporên xwarinê yên brîtanî rûnên tîr ên weke rûnê nîvîşk û giyandaran bo rûnê şil ê giyayî yê weke yê zeytûn û gulberojan baştir dibînin.

Xaçepirs

Çeperast: 1-Pincarek xwarinê, jehra kîmyewî jî jê tê çêkirin – Pir hejmar, hejmarên pir – Notayek. 2- Deng û nalîna dewaran, vexwendin, dawetkirin. 3- Piçûkkirina navê “rêzan” – Rijandina avê, destava piçûk. 4- Xuyayî, vekirî, eşkere, naskirî (berepaş) – Derya, ava bê sînor (berepaş) – Sincî, karakter, adet. 5- Telîsê piçûk, torbe (berepaş) – Navekî jinan. 6- Li Kurdistanê herêmek. 7- Nûjen, ecer, taze – Navekî mêran, ruhnî, ne tarî (berepaş) – Cejn, şahî. 8- Grûp, tîm, şerît – Dengê girî, bi girî re hilatina qirikê. 9- Nardin, birêkirin – Kurtegotina “Deodorant” (berepaş). 10- Alim, biaqil, şareza, xwedî marîfet – Navekî jinan, agirê zû.

Serejêr: 1-Li Îranê bajarekî ku Kurd lê pir in, bajarê Ebû Muslum – Kar, xebat (berepaş). 2- Pozîtîf, baş, çak – Li ser lingan e, li ser pê ye, ne rûniştî (berepaş). 3- Xeter, bê garantî – Ajansek Kurd. 4- Bi rê kir, nard, heyet (berepaş) – Cûreyek masîyan. 5- Pêşkêşkirin, bi naskirin dan. 6- Naylona hişk û ziwa – Apo, mamo. 7- Zilimkarî, zordestî. 8- Pirsek – Dengê hesp, mehîn û qantiran, qîjîn – Rengê xwînê. 9- Leke, derb, şûn (berepaş) – Navekî zilaman, şareza, bîrewer (berepaş). 10- Ne xêr, nabe, redkirin – Astengî, rêgirtin, çaryan, navbera mil û anîşkê – Dixan, dûman. 11- Nexşe û kodên bedena mirovan. 12- Navekî zilaman, paşnavê dengbêjekî Kurd (berepaş. 13- Buha, qîmet, hêja. 14- Tewandina gotina “nal”. 15- Katik, şaxik, terhik (berepaş). 16- Hûrgoşt, goştê hûrkirî, dilxwazî (berepaş).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1							■							■		
2					■										■	
3								■		■						
4						■					■					
5				■												
6		■							■							
7			■					■								
8	■									■						
9							■									
10						■										

Bersivên hejmara 131

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	S	E	R	M	E	S	T	■	E	R	Ê	N	A	■	A	X
2	E	R	Ê	■	K	E	S	A	Y	E	T	Î	■	E	R	Ê
3	R	■	B	A	S	R	A	■	Î	Ş	A	R	E	T	■	L
4	X	R	E	F	■	T	R	E	T	■	F	A	R	A	Z	Î
5	W	Ê	R	E	K	Î	■	Ç	■	Î						
6	E	Z	■	R	Î	P	E	L	E	K						
7	Ş	A	H	Î	N	■	M	A	S	E						
8	■	N	■	N	A	Z	E	N	Î	N						
9	B	Î	R	■	V	A	R	■	R	E						
10	A	N	A	N	A	S	■	D	E	F						

Daner li Fînlandê ji dayîk bûye

Daner û xuşka xwe

Navê min Daner e. Ez hêj nebûme sê salî, lê ez baş bi kurdî diaxivim. Dêbavên min ji Başûrê Kurdistanê ne, lê ez li bajarê Lahtî li Fînlandê hatime dinê. Ez diçim baxçeyê zarokan û li wir tevlî hevalên xwe dilîzim. Ez gellekî ji lîstina futbolê ligel hevalên xwe hez dikim. Heta niha ez tenê carekê bi bav û diya xwe re çûme Kurdistanê û Kurdistan gellekî xweş bû. Ez gellekî ji muzîka kurdî jî hez dikim, herî zêde ji dengê Diyar Dêrsimî hez dikim.

AGIR

Amedekirina rûpela zarokan: Sevda Şafik

Cara yekem beriya derdorê 1,5 milyon salan mirovan dest bi bikaranîna agir ji bo xwe kiriye. Demekî zû de mirovan agir dîtibûn lê wan bawer nedikir ku bikaribin bi xwe agir çêkin. Dema baran dihat û brûsk ji ezmanan dihatin xwarê, mirovên wê demê di şikeftên xwe de li bendê diman ka kengî çirûska brûskê li darekê bixe û agir vêxe. Dema agir bi darekê diket, ew bilez direvîn wî cihî û hewl didan wî agirî bighînin şikeftên xwe. Wan hertim hewl dida ku nehêlin ew agir bitemire. Heta ku yekem car mirovan bi xwe karîbûn agir vêxin, bi sedhazaran sal derdas bûn.

Zarokê li ser pêlikan

Tu yê çi bikî?

Eger ku we bala xwe dabe, dema ku zarokek nû bi ser lingan dikeve û bi ser pêlikan (nerdîvan) biserdikeve, ew ê li wir bisekine û weke serfermandarekî ku di cengeke mezin de serketibe li dora xwe bizivire û binêre. Ev ji bo zarokê belkî serkeftina yekem e di jiyana wê de. Lê di vir de pirs ev e: "Gelo dema ev zarok hewl dide di pêlikan de hilkişe jor û eger wê demê tu li wir bûyî, tu yê çi bikî? Bawer dikim pirraniya me ew ê bi destê zarok bigirin û wan di pêlîkan de bighînin jorê, wan bighînin "serketina wan". Gelo ev alîkariya me tiştekî rast e? Bêguman nexêr.

Li pirraniya welatên rojavayî malbat azadiyek berfireh didin zarokên xwe û wan mecbûrî liberxwedanê dikin. Lê li welatên rojhilatî gellek caran wiha ye, karê ku divê zarok bi xwe jî bike, dê û bav dikin. Di navbera van herdu metodan de gellek nîqaş hene, ka kîjan ya rast e. Bêguman di herdu metodan de başî û xerabî hene. Di metoda gelên rojhilatî de mirov bêtir civakî û girêdayî derdorê xwe dimîne, lê di heman demê de ev mirov di pirr waran de bi xwe bêbawer e û heya salên mezinbûna xwe jî her çavê wan li ber destê dêbavan dimîne. Di metoda rojavayî de mirov zêdetir bixwebawer dibe, lê bêtir êgoîzm di mirovan de xurt dibe û girêdayîna civakî lawaz dibe. Metoda rast çi ye di vir de?

Ya herî baş di vir de ew e ku mirov rêyeke di navbera van herdu metodan de bibîne: mirov bihêle ku zarok bi hêza xwe biserkeve ser pêlikan, lê mirov li nêzîk bisekine û dema ku zarok ket metirsiya ketina xwarê, an jî nikare serkeve, wê demê mirov bigihije hawarê. Ev yek hem dihêle zarok hêza xwe bide kar û serbixwe karkirinê fêr bibe, ji aliyê din jî pêwendiyên zarok bi derdoran re xurt dike.

